

WK.4022.46.2025

Pan
Krzysztof Jaworski
Burmistrz
Trzcianki

Wystąpienie pokontrolne

Działając na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2025 r. poz. 7), informuję o wynikach kompleksowej kontroli gospodarki finansowej Gminy Trzcianka obejmującej rok budżetowy 2024, a w miarę potrzeb także inne lata.

Wyniki niniejszej kontroli wykazały nieprawidłowości i uchybienia opisane w protokole kontroli, podpisanym w dniu 28 stycznia 2026 r., spowodowane nieprzestrzeganiem obowiązujących przepisów prawa, a mianowicie:

I.

1. W zakresie prowadzonych w 2024 roku ksiąg rachunkowych i ewidencji księgowej stwierdzono nieprawidłowości naruszające przepisy:

- ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270, od 16.10.2024 r. Dz. U. z 2024 r. poz. 1530, ze zm.),
  - ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2023 r. poz. 120, ze zm.),
  - rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r. poz. 342),
  - uregulowań wewnętrznych,
- a mianowicie:

- 1) w obowiązującej w 2024 roku dokumentacji zasad (polityki) rachunkowości wprowadzonej zarządzeniem Nr 49/2023 Kierownika Urzędu Miejskiego Trzcianki z dnia 27 grudnia 2023 r. w sprawie przyjęcia zasad (polityki) rachunkowości stwierdzono, że nie określono zasad funkcjonowania kont zawartych w zakładowym planie kont budżetu Gminy Trzcianka i Urzędu Miejskiego Trzcianki jako jednostki budżetowej, w tym przyjętych zasad klasyfikacji zdarzeń, wskazując ogólnie, że zasady klasyfikacji zdarzeń wynikają z komentarza do planu kont ujętego w załączniku nr 2 i nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej.

Powyższe stanowiło naruszenie:

- art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. a ustawy o rachunkowości,
- § 19 ust. 2 w związku z ust. 1 pkt 2 i 3 rozporządzenia;

- 2) przypisane do zwrotu środki niewykorzystanych dotacji w kwocie 175.018,75 zł ujęto w księgach rachunkowych budżetu zapisem dodatnim na stronie Ma konta 224 „Rozrachunki budżetu” i ujemnym na stronie Ma konta 901 „Dochody budżetu”, co stanowiło naruszenie art. 4 ust. 2 ustawy o rachunkowości, zgodnie z którym zdarzenia, w tym operacje gospodarcze, ujmuje się w księgach rachunkowych i wykazuje w sprawozdaniu finansowym zgodnie z ich treścią ekonomiczną. Zgodnie z art. 25 ust. 1 pkt 2 ustawy o rachunkowości zapisy ujemne służą do poprawiania błędów w zapisach księgowych;
- 3) zobowiązania z tytułu wyemitowanych obligacji ewidencjonowano na koncie 134 „Kredyty bankowe” zamiast na koncie 260 „Zobowiązania finansowe”.
Z treści ekonomicznej konta „260” zawartej w załączniku nr 2 do ww. rozporządzenia wynika, że konto „260” służy do ewidencji zobowiązań zaliczanych do zobowiązań finansowych, z wyjątkiem kredytów bankowych, a w szczególności z tytułu zaciągniętych pożyczek i wyemitowanych instrumentów finansowych.
W dniu 23.01.2026 r. główny księgowy pani M. R. złożyła następujące wyjaśnienia dotyczące ewidencji księgowej obligacji: *„W nawiązaniu do ustaleń kontroli przeprowadzonej w gminie Trzcianka, dotyczącej nieprawidłowego ujęcia ewidencyjnego wyemitowanych obligacji komunalnych na koncie 134 „Kredyty bankowe” zamiast na koncie 260 „Zobowiązania finansowe”, składam następujące wyjaśnienia:
Zastosowanie konta 134 zamiast konta 260 miało charakter omyłkowy i wynikało z tożsameskiego charakteru ekonomicznego obu instrumentów jako zwrotnych źródeł finansowania deficytu budżetowego oraz spłaty wcześniej zaciągniętych zobowiązań. W bieżącej pracy księgowej obligacje potraktowano analogicznie do kredytów bankowych, jako zobowiązanie długoterminowe powiększające dług publiczny Gminy. Pragnę jednocześnie podkreślić, że błąd ten nie miał wpływu na ustalenie faktycznego stanu zobowiązań gminy Trzcianka. Łączna kwota długu wykazywana w sprawozdaniach Rb-Z oraz w Bilansie jednostki była zgodna ze stanem faktycznym i umowami. Sposób dekretacji nie spowodował uszczuplenia środków publicznych ani nie wpłynął na wynik budżetu. Mimo błędu w ewidencji analitycznej, w sprawozdaniach budżetowych (Rb-Z) dokładano starań, aby kwoty były przyporządkowane do właściwych kategorii tytułów dłużnych (papiery wartościowe). Niezwłocznie po wskazaniu nieprawidłowości przez Zespół Kontrolny dokonano korekty zapisów księgowych. Na podstawie dowodu DZ PK/00108 z dnia 31.12.2025r. przeksięgowano saldo zobowiązań z tytułu obligacji z konta 134 na właściwe konto 260. Zobowiązano również pracowników merytorycznych do stosowania prawidłowej klasyfikacji w przyszłości, zgodnie z zakładowym planem kont.”*
- 4) w 2024 roku w Urzędzie Miejskim Trzcianki korzystano ze służbowych kart płatniczych w celu dokonywania wydatków z budżetu Gminy Trzcianka.
Zasady, sposób oraz tryb przyznawania i korzystania ze służbowych kart płatniczych określone zostały zarządzeniem Nr 23/21 Kierownika Urzędu Miejskiego Trzcianki z dnia 14 maja 2021 r.
Z prowadzonego w Urzędzie Miejskim Rejestru kart płatniczych wynika, że na dzień 31.12.2024 r. pięciu pracowników Urzędu Miejskiego, w tym Burmistrz Trzcianki, korzystało ze służbowych kart płatniczych. W wyniku kontroli ustalono następujące nieprawidłowości:
- a) stosownie do § 3 ust. 5 zarządzenia użytkownikami kart służbowych, z wyjątkiem Burmistrza Trzcianki, zawarte zostały umowy według wzoru stanowiącego załącznik nr 3 do zarządzenia, zgodnie z którym umowa na korzystanie z służbowej karty

płatniczej zawierana jest pomiędzy Gminą Trzcianka reprezentowaną przez Burmistrza Trzcianki a pracownikiem Urzędu Miejskiego – „Użytkownikiem”. Zarządzenie w sprawie szczegółowych zasad przyznawania i korzystania ze służbowych kart płatniczych nie określa zasad przyznawania karty płatniczej w sytuacji, gdy użytkownikiem służbowej karty płatniczej jest Burmistrz Trzcianki,

- b) w aktach osobowych użytkowników służbowych kart płatniczych brak oświadczeń, o których mowa w § 5 ust. 1 zarządzenia,
- c) operacje gospodarcze przeprowadzone przy użyciu służbowych kart płatniczych ujmowane były w księgach rachunkowych w następujący sposób:

w księgach rachunkowych budżetu:

- operacje zasilenia karty z rachunku podstawowego budżetu zapisami Wn 223 „Rozliczenie wydatków budżetowych – Środki Urząd U2”/ Ma 133 „Rachunek budżetu”,
- zwrot niewykorzystanych w roku budżetowym środków z karty płatniczej na rachunek budżetu: Wn 133 „Rachunek budżetu” / Ma 223,

w księgach rachunkowych Urzędu:

- operacje zasilenia karty z rachunku podstawowego budżetu zapisami:
  - 1) Wn 130 „Rachunek bieżący jednostki” (analitycznie dla poszczególnych użytkowników) / Ma 223 „Środki na wydatki do rachunku (...) – karta płatnicza” analitycznie dla poszczególnych użytkowników,
- operacje dokonania wydatku z karty przedpłaconej zapisami:
  - Wn 234 „Pozostałe rozrachunki z pracownikami” / Ma 130 „Rachunek bieżący jednostki” wg klasyfikacji budżetowej,
  - Wn konta zespołu 4 „Koszty według rodzajów ich rozliczenie” / Ma 234,
  - Ma 998 „Zaangażowanie wydatków budżetowych roku bieżącego”,
- zwrot niewykorzystanych środków z karty płatniczej: Wn 223 „Środki na wydatki do rachunku (...) – karta płatnicza” analitycznie dla poszczególnych użytkowników / Ma Wn 130 (analitycznie dla poszczególnych użytkowników),
- przeksięgowanie środków z karty płatniczej wykorzystanych na wydatki jednostki w 2024 roku: Wn 223 „Środki na wydatki do rachunku (...) – karta płatnicza” analitycznie dla poszczególnych użytkowników /Ma Wn 130 (analitycznie dla poszczególnych użytkowników),

W dokumentacji opisującej przyjęte przez Urząd Miejski Trzcianki zasady rachunkowości nie określono sposobu ujmowania w księgach rachunkowych operacji gospodarczych związanych z zasileniami służbowych kart płatniczych i dokonywaniem wydatków z karty przedpłaconej, co było niezgodne z przepisami art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. a ustawy o rachunkowości,

- 5) zapłata należności z tytułu dochodów budżetowych w 2024 roku przez osoby zobowiązane za pomocą kart płatniczych była ujmowana w księgach rachunkowych Urzędu Miejskiego Trzcianki:

- a) na podstawie raportów kasowych operacje dokonane przez terminal płatniczy, w dniu wystąpienia operacji gospodarczej (zapłaty przy użyciu terminala płatniczego) na stronie Wn konta 141 „Środki pieniężne w drodze” w korespondencji ze stroną Ma w ewidencji szczegółowej prowadzonej do konta 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych” na stanowiskach podatkowych lub konta zespołu 7 „Przychody, dochody i koszty”,

b) na podstawie wyciągu bankowego w dniu uznania rachunku bankowego w księgach Urzędu zapisem Wn 130 „Rachunek bieżący jednostki” wg klasyfikacji budżetowej / Ma 141 „Środki pieniężne w drodze”.

W dokumentacji opisującej przyjęte przez Urząd Miejski Trzcianki zasady rachunkowości nie określono sposobu ujmowania w księgach rachunkowych operacji gospodarczych związanych z przyjmowaniem wpłat za pomocą terminali płatniczych. Było to niezgodne z art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. a ustawy o rachunkowości;

- 6) ewidencja szczegółowa do konta 011 „Środki trwałe” prowadzona w systemie RADIX STW+ nie daje możliwości ustalenia wartości gruntów stanowiących własność Gminy Trzcianka przekazanych w użytkowanie wieczyste innym podmiotom. Powyższe narusza zasady funkcjonowania konta 011 „Środki trwałe” określone w Planie kont dla jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych stanowiącym załącznik nr 3 do rozporządzenia, zgodnie z którymi ewidencja szczegółowa do konta 011 powinna umożliwiać ustalenie wartości gruntów stanowiących własność jednostki samorządu terytorialnego, przekazanych w użytkowanie wieczyste innym podmiotom. Z wyjaśnienia, wynika że: *„w bilansie wartość gruntów stanowiąca własność jst, przekazana w użytkowanie wieczyste innym podmiotom o wartości 121.233,18 zł została wykazana na podstawie kart środków trwałych, a wartość 22.410,00 zł na podstawie decyzji RPI/G/72240/1/06 z dnia 03.11.2006 r.”*;
- 7) wystąpiły przypadki dokonywania zapisów dotyczących zwiększeń i zmniejszeń stanu środków trwałych i pozostałych środków trwałych w ewidencji szczegółowej środków trwałych i pozostałych środków trwałych prowadzonej w programie RADIX STW+ w datach wcześniejszych niż zapisy w ewidencji księgowej na kontach syntetycznych odpowiednio 011 „Środki trwałe” i 013 „Pozostałe środki trwałe”. Powyższe było niezgodne z art. 16 ust. 1 ustawy o rachunkowości, zgodnie z którym konta ksiąg pomocniczych zawierają zapisy będące uszczegółowieniem i uzupełnieniem zapisów kont księgi głównej;
- 8) na koncie 226 „Długoterminowe należności budżetowe” nie były ujmowane długoterminowe należności z tytułu opłaty przekształceniowej, o której mowa w ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego gruntów zabudowanych na cele mieszkaniowe w prawo własności tych gruntów (Dz. U. z 2020 r. poz. 2040, ze zm., od 15.07.2022 r. Dz. U. z 2022 r. poz. 1495, ze zm., od 12.05.2023 r. Dz. U. z 2023 r. poz. 904, ze zm., od 15.03.2024 r. Dz. U. z 2024 r. poz. 386, ze zm.). Stanowiło naruszenie:
- a) art. 24 ust. 1 w związku z art. 24 ust. 2 ustawy o rachunkowości,
- b) zasad funkcjonowania konta 226 określonych w Planie kont dla jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych będącym załącznikiem nr 3 do rozporządzenia.
- Stan należności z tytułu opłaty za przekształcenie prawa użytkowania wieczystego gruntów zabudowanych na cele mieszkaniowe w prawo własności tych gruntów na dzień 31.12.2024 r. wynosił 270.613,84 zł, z czego do zapłaty w 2025 roku przypadała kwota 25.462,89 zł.
- W związku z nieujmowaniem na koncie 226 „Długoterminowe należności budżetowe” należności te nie zostały ujęte w bilansie jednostki budżetowej – Urzędu Miejskiego Trzcianki sporządzonym na dzień 31.12.2024 r. oraz w sprawozdaniu jednostkowym

Urzędu Rb-N o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych sporządzonym według stanu na koniec IV kwartału 2024 roku.

W trakcie trwania czynności kontrolnych długoterminowe należności z tytułu opłaty przekształceniowej przypadające do zapłaty po 2025 r. zostały ujęte na koncie 226 „Długoterminowe należności budżetowe”;

- 9) z zapisów ewidencji pozabilansowej konta 998 „Zaangażowanie wydatków budżetowych roku bieżącego” wynika, że w ciągu roku na stronie Ma ujmowano zaangażowanie wydatków budżetowych roku 2024. Na koncie w ciągu roku nie ujmowano równowartości sfinansowanych wydatków budżetowych w danym okresie sprawozdawczym. Równowartość sfinansowanych w 2024 r. wydatków budżetowych ujęta została na koncie 998 jednorazowo pod datą 31.12.2024 r., co stanowiło naruszenie zasad funkcjonowania konta 998 określonych w załączniku nr 3 do rozporządzenia. Zgodnie z art. 40 ust. 2 pkt 2 ustawy o finansach publicznych jednostki budżetowe zobowiązane zostały do prowadzenia ewidencji księgowej uwzględniającej wszystkie etapy rozliczeń poprzedzające płatność dochodów i wydatków, a w zakresie wydatków i kosztów - także zaangażowanie środków, które oznacza prawne zaangażowanie środków ujętych w planie finansowym jednostki budżetowej danego roku budżetowego. Zaangażowanie jest etapem poprzedzającym dokonanie wydatku, a także obejmuje wartość wydatkowanych kwot w ramach zatwierdzonego planu finansowego wydatków. Art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości nakłada na jednostki obowiązek wprowadzenia do ksiąg rachunkowych danego okresu sprawozdawczego każdego zdarzenia gospodarczego, które nastąpiło w tym okresie. Oznacza to konieczność bieżącego ujmowania w ewidencji księgowej jednostki operacji związanych z wykonaniem planu finansowego wydatków budżetowych, jak i z zaangażowaniem wydatków (stanowisko wyrażone w piśmie z dnia 9.12.2010 r. Ministerstwa Finansów Departament Rachunkowości DR3/502/326/BMI/2010/DR-2382). Dane ewidencji pozabilansowej planu finansowego wydatków budżetowych prowadzonej na koncie 980 oraz zaangażowania wydatków budżetowych roku bieżącego prowadzonej na koncie 998 podlegały wykazaniu w sprawozdaniach Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych, stosownie do § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2022 r. poz. 144, ze zm.);
- 10) wartość początkowa środków trwałych powstałych w wyniku realizacji inwestycji pn. „Budowa ul. Orzechowej w Trzciance” nie uwzględniała kosztów opracowania dokumentacji technicznej w kwocie 22.140,00 zł poniesionych przez Gminę Trzcianka w 2022 r. – faktura Nr FV_20/08/2022 z dnia 01.08.2022 r. wystawiona przez BaHECo Sp. z o.o. na kwotę 22.140,00 zł za wykonanie dokumentacji niezbędnej do zgłoszenia na przebudowę ulicy Orzechowej w Trzciance. Z wyjaśnienia złożonego przez inspektora ds. budowy dróg i remontów obiektów komunalnych, wynika że: *„Informuję, że koszty poniesione na sporządzenie dokumentacji na inwestycję Budowa ul. Orzechowej nie zwiększyły wartości środków trwałych w wyniku niezamierzonego błędu na wyksięgowanie poniesionych nakładów na zrealizowaną inwestycję. Zostanie sporządzona korekta środków trwałych zwiększona o koszty sporządzenia dokumentacji inwestycji Budowa ul. Orzechowej”*. Nakłady na opracowanie dokumentacji technicznej budowy ul. Orzechowej ujęte zostały na koncie analitycznym do konta 080 „Środki trwałe w budowie” – 080-001-00000-0000-00 – „Środk. Trw.-Projekty-techniczne dróg”. Z analizy zapisów na koncie analitycznym

080-001-00000-0000-00 – „Środk. Trw.-Projekty-techniczne dróg” wynika, że na koncie tym ujmowane są nakłady poniesione na opracowanie dokumentacji technicznych sporządzanych dla realizowanych przez Gminę Trzcianka inwestycji drogowych. Z zapisów na w/w koncie analitycznym wynika, że ponoszone nakłady na opracowanie dokumentacji technicznej nie były odnoszone na wartość zrealizowanych inwestycji drogowych.

Z wyjaśnienia złożonego przez inspektora ds. inwestycji i uzbrojenia terenów, wynika że: „Wyjaśniam, że w okresie 2022, 2023 i 2024 roku w wykazie stanów sald dla konta 080-001-00000-0000-00 nie wyksięgowano nakładów z uwagi na poniższe uwarunkowania:

- a) *opracowano dokumentacje dla inwestycji których realizacja z różnych przyczyn „przesuwa się w czasie”,*
- b) *w wyniku nie zamierzonego błędu poszczególnych pracowników nie wyksięgowano poniesionych nakładów na inwestycje zrealizowane,*
- c) *nastąpi korekta na wydatkach konta dla dróg już wybudowanych (całość dróg to majątek gminy)”.*

Powyższe stanowiło naruszenie art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2, oraz ust. 8 ustawy o rachunkowości. Zgodnie z wyżej wymienionymi przepisami nie rzadziej niż na dzień bilansowy wycenia się:

- środki trwałe - według cen nabycia lub kosztów wytworzenia, pomniejszonych o odpisy amortyzacyjne lub umorzeniowe, a także o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości,
- środki trwałe w budowie - w wysokości ogółu kosztów pozostających w bezpośrednim związku z ich nabyciem lub wytworzeniem, pomniejszonych o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.

Koszt wytworzenia środków trwałych w budowie i środków trwałych obejmuje ogół ich kosztów poniesionych przez jednostkę za okres budowy, montażu, przystosowania i ulepszenia, do dnia bilansowego lub przyjęcia do użytkowania, w tym również:

- niepodlegający odliczeniu podatek od towarów i usług oraz podatek akcyzowy;
- koszt obsługi zobowiązań zaciągniętych w celu ich finansowania i związane z nimi różnice kursowe, pomniejszony o przychody z tego tytułu.

2. W zakresie inwentaryzacji przeprowadzonej według stanu na dzień 31.12.2024 r. stwierdzono nieprawidłowości naruszające przepisy:

- ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2023 r. poz. 120, ze zm.),
- Instrukcji inwentaryzacyjnej stanowiąca załącznik Nr 8 do zarządzenia Nr 49/2023 Kierownika Urzędu Miejskiego Trzcianki z dnia 27 grudnia 2023 r. w sprawie przyjęcia zasad (polityki) rachunkowości,
- zarządzenia Nr 47/24 Kierownika Urzędu Miejskiego Trzcianki z dnia 21 listopada 2024 r. w sprawie powołania komisji inwentaryzacyjnej i zespołów spisowych dla przeprowadzenia inwentaryzacji rocznej w Urzędzie Miejskim Trzcianki oraz ustalenia harmonogramu prac,

a mianowicie:

1) w zakresie inwentaryzacji drogą spisu z natury środków trwałych i pozostałych środków trwałych znajdujących się na terenie niestrzeżonym, ustalono że:

- a) inwentaryzacja została przeprowadzona na komputerowych drukach pn. „Arkusze spisu z natury” bez wskazania osób odpowiedzialnych materialnie za spiswane mienie. Arkusze zostały ostemplowane pieczęcią Urzędu Miejskiego Trzcianki. W arkuszach

– gotowych formularzach wygenerowanych z systemu komputerowego wskazana została ilość składników majątkowych. Komputerowy arkusz spisu z natury powinien posiadać numery inwentarzowe i nazwy składników, które mają podlegać inwentaryzacji, ale niedopuszczalne jest ujęcie ilości składników majątkowych, a takowe zostało ujęte w przedłożonych arkuszach spisu z natury.

Spis z natury jest podstawową metodą inwentaryzacji polegającą na stwierdzeniu rzeczywistej ilości majątku pozostającego w posiadaniu jednostki poprzez jego przeliczenie, zmierzenie, zważenie lub oszacowanie,

b) spis z natury został przeprowadzony w dniach od 12 do 16 grudnia 2024 r., tj. z naruszeniem terminu, wskazanego w Harmonogramie inwentaryzacji rocznej stanowiącym załącznik do zarządzenia Nr 47/24 Kierownika Urzędu Miejskiego Trzcianki z dnia 21 listopada 2024 r. w sprawie powołania komisji inwentaryzacyjnej i zespołów spisowych dla przeprowadzenia inwentaryzacji rocznej w Urzędzie Miejskim Trzcianki oraz ustalenia harmonogramu prac. Zgodnie z Harmonogramem spis z natury składników majątku znajdujących się na terenie niestrzeżonym należało przeprowadzić w dniach od 31 grudnia 2024 r. do 15 stycznia 2025 r.,

c) wyniki spisu zostały ujęte zbiorczo w Protokole przeprowadzenia inwentaryzacji rocznej za 2024 r. W zestawieniu „Wyniki inwentaryzacji” wykazana została wartość:

- środków trwałych znajdujących się na terenie niestrzeżonym w łącznej kwocie 7.899.885,56 zł (wiersze od RS Dłużewo – plac zabaw do T-ka ul. Żeromskiego – boisko),
- pozostałych środków trwałych znajdujących się na terenie niestrzeżonym w łącznej kwocie 1.046.309,64 zł (plac zabaw: 949.039,26 zł, boiska: 97.226,90 zł, system nagłośnienia miasta: 43,48 zł).

Wartość środków trwałych i pozostałych środków trwałych znajdujących się na terenie niestrzeżonym na dzień 31.12.2024 r. wykazana w protokole nie uwzględniała zwiększeń i zmniejszeń jakie nastąpiły pomiędzy dniem spisu z natury a dniem 31.12.2024 r.

Z ustaleń kontroli wynika, że pomiędzy dniem spisu a dniem bilansowym miały miejsce zwiększenia w łącznej wartości 115.214,70 zł, w tym zwiększenia stanu:

- środków trwałych w kwocie 62.466,00 zł,
- pozostałych środków trwałych w kwocie 52.748,70 zł,

oraz zmniejszenia w łącznej kwocie 76.107,25 zł, w tym zmniejszenia stanu:

- środków trwałych w kwocie 35.676,33 zł,
- pozostałych środków trwałych w kwocie 40.430,92 zł.

Zgodnie z art. 26 ust. 3 pkt 1 ustawy o rachunkowości termin i częstotliwość inwentaryzacji, uważa się za dotrzymane, jeżeli inwentaryzację składników aktywów - z wyłączeniem aktywów pieniężnych, papierów wartościowych, produktów w toku produkcji oraz materiałów, towarów i produktów gotowych, określonych w art. 17 ust. 2 pkt 4 - rozpoczęto nie wcześniej niż 3 miesiące przed końcem roku obrotowego, a zakończono do 15 dnia następnego roku, ustalenie zaś stanu nastąpiło przez dopisanie lub odpisanie od stanu stwierdzonego drogą spisu z natury - przychodów i rozchodów (zwiększeń i zmniejszeń), jakie nastąpiły między datą spisu a dniem ustalenia stanu wynikającego z ksiąg rachunkowych, przy czym stan wynikający z ksiąg rachunkowych nie może być ustalony po dniu bilansowym,

2) właściciele obcych składników aktywów powierzonych Gminie Trzcianka objętych inwentaryzacją drogą spisu z natury nie powiadomiono o wynikach spisu.

Stanowiło to naruszenie art. 26 ust. 2 ustawy o rachunkowości obligującego do takiego powiadomienia,

- 3) wyniki inwentaryzacji majątku stanowiącego własność Gminy Trzcianka powierzonego innym podmiotom, przeprowadzonej drogą uzyskania potwierdzeń sald ujęte w Protokole przeprowadzenia inwentaryzacji rocznej nie uwzględniały wartości majątku użyczonego komendzie Powiatowej Policji. Z pisma Komendanta Powiatowego Policji w Czarnkowie z dnia 04.11.2024 r. znak FiZ.0151.60.2024, wynika że w Komendzie Powiatowej Policji w Czarnkowie w drodze spisu z natury obcych środków trwałych i pozostałych środków trwałych ustalono urządzenia użyczone przez Urząd Miejski w Trzciance, tj.:

- zestaw analizator wydechu Drager typ 9510 ARRA-004 o wartości 19.757,61 zł, użyczony na podstawie umowy Nr FN.3032.10.2022 z dnia 06.09.2022 r.,
- walizka edukacyjna o wartości 5.300,00 zł, użyczona na podstawie umowy Nr FN.8141.4.2021 z dnia 09.04.2021 r.

Przeprowadzona na dzień 31.12.2024 r. i w latach poprzednich inwentaryzacja drogą uzyskania od kontrahentów potwierdzeń sald nie ujawniła, że w ewidencji księgowej Urzędu nie widnieje walizka edukacyjna nabyta przez Gminę Trzcianka w dniu 29.12.2020 r. na podstawie faktury VAT F/1/20/001003 z dnia 29.12.2020 r. za kwotę 5.300,00 zł, którą Gmina użyczyła Komendzie Wojewódzkiej Policji w Poznaniu (Komisariat Policji w Trzciance) na podstawie umowy użyczenia z dnia 09.04.2021 r. zawartej na okres do dnia 31.12.2024 r. W momencie nabycia składnika majątku jego wartość została ujęta w koszty zapisem Wn 401 „Zużycie materiałów i energii” / Ma 201 „Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami”, zapłata Wn 201 / Ma 130 „Rachunek bieżący jednostki”. W dniu 31.12.2024 r. Komisariat Policji w Trzciance zwrócił walizkę edukacyjną, co zostało potwierdzone Protokołem zdawczo – odbiorczym. Z wyjaśnienia złożonego przez starszą inspektor ds. ewidencji księgowej i inwentaryzacji mienia komunalnego wynika, że: „Wyjaśniam, że zwrócona walizka edukacyjna została przyjęta na stan ewidencji wyposażenia Urzędu Miejskiego Trzcianki dnia 01.12.2025 r.”.

Powyższe świadczy o nierzetelnym przeprowadzeniu inwentaryzacji drogą potwierdzenia sald i stanowi naruszenie przepisów art. 26 ust. 1 pkt 2 i art. 27 ustawy o rachunkowości,

- 4) zaniechano przeprowadzenia inwentaryzacji należności (za wyjątkiem należności tytułów publicznoprawnych, należności wątpliwych lub spornych, należności od pracowników, należności od osób i jednostek nieprowadzących pełnych ksiąg rachunkowych) w drodze uzyskania od kontrahentów potwierdzeń prawidłowości wykazanego w księgach rachunkowych jednostki stanu tych aktywów oraz wyjaśnienia i rozliczenia ewentualnych różnic,

- 5) inwentaryzację zobowiązań z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek oraz wyemitowanych obligacji przeprowadzono niewłaściwą metodą.

Inwentaryzację przeprowadzono drogą potwierdzenia sald zamiast metodą porównania danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami i weryfikacji wartości tych składników.

Zgodnie z art. 26 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy o rachunkowości jednostki przeprowadzają na ostatni dzień każdego roku obrotowego inwentaryzację:

- a) „*aktywów finansowych zgromadzonych na rachunkach bankowych lub przechowywanych przez inne jednostki, w tym papierów wartościowych w formie zdematerializowanej, należności, w tym udzielonych pożyczek, z zastrzeżeniem pkt 3, oraz powierzonych kontrahentom własnych składników aktywów - drogą otrzymania*

od banków i uzyskania od kontrahentów potwierdzeń prawidłowości wykazanego w księgach rachunkowych jednostki stanu tych aktywów oraz wyjaśnienia i rozliczenia ewentualnych różnic;

- b) *środków trwałych, do których dostęp jest znacznie utrudniony, gruntów oraz praw zakwalifikowanych do nieruchomości, należności spornych i wątpliwych, a w bankach również należności zagrożonych, należności i zobowiązań wobec osób nieprowadzących ksiąg rachunkowych, z tytułów publicznoprawnych, a także aktywów i pasywów niewymienionych w pkt 1 i 2 oraz wymienionych w pkt 1 i 2, jeżeli przeprowadzenie ich spisu z natury lub uzgodnienie z przyczyn uzasadnionych nie było możliwe - drogą porównania danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami i weryfikacji wartości tych składników”.*

Z powyższego wynika, że metodą właściwą do inwentaryzacji zaciągniętych kredytów i pożyczek oraz wyemitowanych papierów wartościowych jest metoda porównania danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami i weryfikacji wartości tych składników, a nie metoda uzyskania potwierdzenia salda. Również uregulowania wewnętrzne zawarte w Instrukcji inwentaryzacyjnej (pkt.1.5) nie przewidują przeprowadzenia inwentaryzacji zaciągniętych zobowiązań w drodze uzyskania od kontrahentów pisemnego potwierdzenia salda,

- 6) drogą porównania danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami i weryfikacji wartości tych składników zamiast drogą uzyskania od kontrahentów potwierdzeń prawidłowości wykazanego w księgach rachunkowych jednostki stanu tych aktywów oraz wyjaśnienia i rozliczenia ewentualnych różnic zinwentaryzowane zostały długoterminowe aktywa finansowe ewidencjonowane na koncie 030,
- 7) z dokumentacji inwentaryzacji w drodze weryfikacji nie wynika z jakimi dokumentami źródłowym porównane zostały dane ewidencji księgowej poszczególnych aktywów i pasywów,
- 8) wyniki inwentaryzacji ujęte w Protokole z przeprowadzenia inwentaryzacji rocznej za 2024 r., w tym spisu z natury, nie zostały zatwierdzone przez kierownika jednostki. Z ustaleń kontroli wynika, że Burmistrz Trzcianki nie upoważnił żadnego pracownika do zatwierdzenia wyników inwentaryzacji. Stanowiło to naruszenie art. 4 ust. 5 w związku z ust. 3 pkt 3 ustawy o rachunkowości wskazujących na odpowiedzialność kierownika jednostki za sprawdzanie drogą inwentaryzacji rzeczywistego stanu aktywów i pasywów.
3. W zakresie sprawozdawczości finansowej kontrola wykazała, że w bilansie Urzędu Miejskiego Trzcianki Korekta nr 1 jako jednostki budżetowej na dzień 31.12.2024 r. sporządzonym w dniu 17 kwietnia 2025 r. w pozycji III. „Należności długoterminowe” wykazana została kwota 139.004,00 zł stanowiąca saldo Wn konta 226 „Długoterminowe należności budżetowe”, podczas gdy z ustaleń kontroli wynika, że z należności ewidencjonowanych na koncie 226 do zapłaty w 2025 r. przypadały należności w kwocie 73.758,45 zł, które powinny zostać wykazane w pozycji Bilansu II. „Należności krótkoterminowe”.
- Powyższe stanowiło naruszenie przepisów art. 4 ust. 1 i art. 3 ust. 1 pkt 18 lit. c ustawy o rachunkowości.

4. W zakresie sprawozdawczości budżetowej stwierdzono nieprawidłowości naruszające przepisy rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2022 r. poz. 144, ze zm., od 27.03.2024 r. Dz. U. z 2024 r. poz. 454, ze zm.), a mianowicie:

1) sporządzone przez:

a) Gminę Trzcianka jednostkowe sprawozdania budżetowe:

- Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych za okres od początku roku do dnia 31.12.2024 r.
- Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych za okres od początku roku do dnia 31.12.2024 r.,

które obejmują zakresem zarówno urząd będący jednostką budżetową, jak i jej organ,

b) Urząd Miejski Trzcianki jednostkowe sprawozdanie Rb-27ZZ z wykonania planu dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami za okres od początku roku do końca IV kwartału roku 2024,

nie zawierają oznaczenia i adresu jednostki sprawozdawczej.

Jest to niezgodne ze wzorami sprawozdań budżetowych stanowiącymi załączniki odpowiednio nr 7, nr 8 i nr 28 do rozporządzenia w sprawie sprawozdawczości budżetowej,

2) w sprawozdaniu jednostkowym Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych za okres od początku roku do dnia 31 grudnia roku 2024 Gminy Trzcianka (organ) i Urzędu Miejskiego Trzcianki sporządzonym dnia 19 lutego 2025 r.:

a) należności pozostałe ogółem w kolumnie 8 sprawozdania wykazane zostały w kwocie 22.108.428,15 zł, podczas gdy z ewidencji księgowej konta 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych” na dzień 31.12.2024 r. wynika stan należności (saldo Wn) w kwocie 22.128.827,92 zł.

Różnice pomiędzy ewidencją księgową konta 221 a danymi wykazanymi w sprawozdaniu Rb-27S zestawione zostały w poniższej tabeli:

Klasyfikacja budżetowa	Należności pozostałe do zapłaty kol. 8 sprawozdania Rb-27S	Należności pozostałe do zapłaty według ewidencji konta 221	Różnica
70005-0950	12.745,26	0,00	12.745,26
90003-0570	660,00	0,00	660,00
90004-0950	489,51	0,00	489,51
90026-0950	6.505,00	0,00	6.505,00
Suma:	20.399,77	0,00	20.399,77

Z wyjaśnień złożonych przez inspektor ds. księgowości budżetu gminy w sprawie różnicy pomiędzy należnościami wynikającymi z ewidencji konta 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych a należnościami ogółem wykazanymi w kol. 8 sprawozdania Rb-27S wynika, że: „,... (...) dotyczące należności z tyt. kar:

1. Należność z tyt. opóźnienia w realizacji umowy RGK.272.18.2020.AR, RGK.272.19.2020.AR. Studio Projektu Budowlanego w kwotach 3.852,36 zł, 3.210,30 zł, 2.583,00 zł, 3.099,60 zł – osobne wyjaśnienie.

2. Zgodnie z art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 roku Kodeks postępowania administracyjnego oraz na podstawie art. 3 ust.1 pkt. 19, art. 26 ust. 1 i ust. 2 oraz art. 33 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 roku o odpadach, dnia 20.01.2023 r. Burmistrz Trzcianki wydał decyzję nakazującą Panu (...) usunięcie odpadów z miejsc nieprzeznaczonych do ich składowania tj. z działki o nr ew. (...) obręb Łomnica. Termin wykonania obowiązku, o którym w przedmiotowej decyzji ustalono do dnia 31 marca 2023 r. Pan (...) nie wykonał przedmiotowej decyzji

wobec powyższego 20.04.2023 r. Burmistrz Trzcianki postanowieniem z dnia 24.06.2024 r. postanowił o nałożeniu na stronę postępowania kary grzywny w wysokości 220,00 zł w celu przymuszenia. Jednocześnie zobowiązano Pana (...) do jej zapłacenia w terminie 30 dni od daty otrzymania postanowienia. Pomimo skutecznie doręzonego postanowienia dnia 24.04.2023 r. strona nie uiściła kary. Następnie 25.09.2024 r. tut. organ postanowił o nałożeniu kolejnej kary grzywny w wysokości 220,00 zł w celu przymuszenia. Postanowienie zostało skutecznie doręczone dnia 28.09.2024 r. Ponownie strona nie dokonała zapłaty.

Aktualnie przygotowywane jest przekazanie tytułów wykonawczych do właściwego naczelnika urzędu skarbowego celem prowadzenia egzekucji pieniężnej przedmiotowych grzywien.

3. Decyzją z dnia 22 grudnia 2023 r. Burmistrz Trzcianki zobowiązał Pana (...), zam. ul. Za Jeziołem 10/3, 64-980 Trzcianka, jako posiadacza odpadów zgromadzonych na działce o nr ew. 3179/28, obręb geodezyjny miasto Trzcianka, do przywrócenia terenu do stanu sprzed nawiezienia odpadów. Ustalono, że obowiązek, o którym mowa w przedmiotowej decyzji należy wykonać w terminie 1 miesiąca od daty uprawomocnienia się niniejszej decyzji. Strona nie podjęła awizowanej przesyłki w terminie. Wobec powyższego zastosowanie miało tu zapis art. 44 Kodeksu postępowania administracyjnego. Następnie z uwagi na niewykonanie obowiązków wynikających z decyzji tut. organ postanowieniem z dnia 24.04.2023 r. postanowił o nałożeniu na Pana (...)kary grzywny w wysokości 220,00 zł w celu przymuszenia. Jednocześnie zobowiązano Pana (...)do jej zapłacenia w terminie 30 dni od daty otrzymania postanowienia. Strona nie podjęła awizowanej przesyłki w terminie. Wobec powyższego zastosowanie miało tu zapis art. 44 Kodeksu postępowania administracyjnego.
Dnia 20.12.2024 r. Pan (...)zmarł. Aktualnie z uwagi na nieuregulowany stan prawny nieruchomości tut. organ oczekuje z dalszym podejmowaniem działań do czasu ustalenia spadkobierców.
4. Dnia 30 czerwca 2022 r. Gmina Trzcianka zawarła umowę z firma ARBOR Sp. z o.o. na realizację usług związanych z nasadzeniem drzew na terenie gminy Trzcianka. Jednym z nałożonych na wykonawcę zadań było zagwarantowanie pełnej żywotność materiału szkółkarskiego w okresie 12 miesięcy od dnia odbioru nasadzenia. Z uwagi na fakt, że część drzew nie zachował żywotności wezwano wykonawcę do wymiany nasadzeń. Z uwagi na nie wykonanie ponownych nasadzeń, dnia 11.12.2024 r. wystosowano do wykonawcy przedśądowe wezwania do zapłaty kary umownej w wysokości 4.000 zł. Jednocześnie w wezwaniu wskazano, że na podstawie art. 449 ust. 2 ustawy Prawo Zamówień Publicznych tut. organ zatrzymuje Zabezpieczenie Należytego Wykonania Umowy w wysokości 3.510,49 zł na poczet ww. kary finansowej. Wobec powyższego należność w wysokości 489,51 zł należy wpłacić w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego pisma, na rachunek bankowy tut. organu. Pismo zostało skutecznie doręczone wykonawcy dnia 18.12.2024 r. Strona nie uiściła należnej kary umownej oraz nadal nie wykonała wymian obumarłych nasadzeń. Następnie kolejnym przedśądowym wezwaniem do zapłaty z dnia 23 maja 2025 r. zawiadomiono stronę o nałożeniu drugiej kary umownej w wysokości 11.044,94 zł za niewykonanie obowiązków, o których mowa w § 8 pkt 8 ww. umowy. Zobowiązano wykonawcę do uiszczenia należności w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego pisma. Pismo zostało skutecznie doręczone dnia 30 maja 2025 r. W wyznaczonym terminie wykonawca

nie dokonał zapłaty, ani nie przedstawił stanowiska uzasadniającego brak uregulowania należności.

Aktualnie trwają prace nad przygotowaniem dokumentacji w celu skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego.

5. *Decyzją z dnia 11 grudnia 2024 r. tut. organ orzekł o nałożeniu na firmę Altvater Piła Sp. z o.o., ul. Łączna 4A, 64-920 Piła kary pieniężnej w wysokości 6.505,00 zł w związku z nieosiągnięciem wymaganego poziomu przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych w 2021 roku. Karę pieniężną wymierzoną przedmiotową decyzją firma zobowiązana została wpłacić na konto Gminy Trzcianka, Bank PEKAO S. A. w Trzciance nr 80 1240 3741 1111 0000 4456 5279 w terminie 30 dni od dnia, kiedy decyzja stanie się ostateczna. Decyzja została skutecznie doręczona stronie postępowania dnia 12 grudnia 2024 r. Kara została uiszczona na konto gminy dnia 7.01.2024 r. Tym samym zachowany został terminy wynikający z przedmiotowej decyzji.*
- Należności te nie były wykazane w sprawozdaniu Rb-27S, tylko w sprawozdaniu Rb-N jako należności wymagalne z przyczyn błędnej interpretacji instrukcji wypełniania sprawozdań.*

Powyższe stanowiło naruszenie:

- § 6 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia w sprawie sprawozdawczości budżetowej, zgodnie z którym sprawozdania jednostkowe są sporządzane przez kierowników jednostek organizacyjnych, kierowników jednostek obsługujących i naczelników urzędów skarbowych na podstawie ewidencji księgowej,
  - § 9 ust. 1 rozporządzenia w sprawie sprawozdawczości budżetowej, zgodnie z którym kierownicy jednostek są obowiązani sporządzać sprawozdania rzetelnie i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym,
  - § 9 ust. 2 rozporządzenia w sprawie sprawozdawczości budżetowej, zgodnie z którym kwoty wykazane w sprawozdaniach powinny być zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej,
  - § 3 ust. 1 pkt 6 Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego stanowiącej załącznik nr 37 do rozporządzenia, zgodnie z którym: „w odpowiednich kolumnach "Saldo końcowe" wykazuje się należności pozostałe do zapłaty, w tym zaległości netto (należności pozostałe do zapłaty, których termin zapłaty minął i mogą być egzekwowane) oraz nadpłaty (kwoty nadpłacone) ustalone na podstawie danych analitycznych kont podatkowych; w kolumnie "zaległości netto" nie należy wykazywać zaległości płatnych w ratach (jeżeli termin spłaty raty nie minął), odroczonej (w przypadku gdy odroczonej termin płatności nie minął), kwot objętych wstrzymaniem wykonania decyzji na mocy postanowienia organu podatkowego, sądu administracyjnego lub odrębnych przepisów oraz zaległości objętych postępowaniem ugodowym, układowym lub restrukturyzacyjnym”;
- 3) w sprawozdaniach jednostkowych Rb-27ZZ z wykonania planu dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami za okres od początku roku do końca IV kwartału roku 2024 sporządzonych przez Urząd Miejski Trzcianki w dniu 6 lutego 2025 r. i Centrum Usług Społecznych w Trzciance w dniu 6 lutego 2025 r. (Korekta nr 2) wykazano dochody wykonane potrącone na rzecz jednostek samorządu terytorialnego (kolumna 7 sprawozdania), czym naruszono przepisy § 6 ust. 1 pkt 6 załącznika Nr 37 do rozporządzenia.

W zakresie dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami wskazać należy, że Urząd Miejski Trzcianki i Centrum Usług Społecznych w Trzciance są jednostkami bezpośrednio realizującymi zadania, natomiast dokonanie potrącenia dochodów na rzecz jednostki samorządu terytorialnego z tego tytułu jest czynnością dokonywaną przez Gminę Trzcianka jako organ.

5. Kontrola sprawozdań w zakresie operacji finansowych ujawniła naruszenie przepisów rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 652), a mianowicie:
  - 1) sporządzone przez Gminę Trzcianka jednostkowe sprawozdania jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych:
    - a) Rb-Z kwartalne o stanie zobowiązań według tytułów poręczeń i gwarancji według stanu na koniec IV kwartału 2024 r.,
    - b) Rb-N kwartalne o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych według stanu na koniec IV kwartału 2024 r.,- które obejmują zakresem zarówno urząd będący jednostką budżetową, jak i jej organ nie zawierają nazwy i adresu jednostki sprawozdawczej.

Było to niezgodne ze wzorami sprawozdań w zakresie operacji finansowych stanowiącymi załączniki odpowiednio nr 1 i nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych;
  - 2) w sprawozdaniu jednostkowym Gminy Trzcianka oraz Urzędu Miejskiego Rb-N o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych sporządzonym według stanu na koniec IV kwartału 2024 r., sporządzonym w dniu 20.02.2025 r. Korekta Nr 1:
    - a) w pozycji N3. „Gotówka i depozyty” i N3.2 „Depozyty na żądanie” wykazano kwotę 17.914.316,83 zł zamiast kwoty 17.915.555,85 zł. Należności wykazane w ww. pozycjach zostały zaniżone o dochody Gminy w kwocie 1.239,02 zł z tytułu zwrotów z lat ubiegłych nienależnie pobranych świadczeń wychowawczych i rodzinnych wraz z odsetkami, które zostały zrealizowane przez Centrum Usług Społecznych w Trzciance i wpłynęły na rachunek budżetu w dniu 31.12.2024 r. Ww. kwota stanowi wydatek budżetu Gminy roku 2025 r., który został wykonany w dniu 07.01.2025 r.;
    - b) w pozycji N4. „Należności wymagalne” nie zostały wykazane wartości nominalne należności - które pomniejszono o podatek VAT. Przepisy § 12 „Instrukcji sporządzania sprawozdań” stanowiącej załącznik Nr 8 do rozporządzenia, stanowią, że w sprawozdaniu Rb-N należy wykazać wartość nominalną należności oraz wybranych aktywów finansowych jednostki na koniec danego okresu sprawozdawczego według poszczególnych tytułów oraz wobec grup dłużników. Wartość nominalna należności to wartość łącznie z podatkiem od towarów i usług, co oznacza, że w sprawozdaniu Rb-N należy wykazywać te wielkości w kwotach brutto, tj. z podatkiem VAT. Z ewidencji księgowej wynika, że kwota należności wymagalnych z tytułu podatku od towarów i usług, na dzień 31.12.2024r. wynosiła 23.476,32 zł.

6. Kontrola wykazała, że:

- a) sprawozdania budżetowe jednostkowe Gminy Trzcianka i Urzędu Miejskiego Trzcianki:
  - Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2024 r., które swoim zakresem obejmuje zarówno Urząd będący jednostką budżetową, jak i jej organ,
  - Rb- 27ZZ z wykonania z wykonania planu dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami za okres od początku roku do końca IV kwartału roku 2024,
- b) sprawozdanie budżetowe zbiorcze Gminy Trzcianka:
  - Rb-27S za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2024 r.,
  - sprawozdanie roczne Rb-ST o stanie środków na rachunkach bankowych jednostek samorządu terytorialnego na koniec 2024 r.
- c) sprawozdania w zakresie operacji finansowych jednostkowe Gminy Trzcianka, które obejmują swoim zakresem zarówno Urząd będący jednostką budżetową, jak i jej organ oraz sprawozdania zbiorcze Gminy Trzcianka:
  - Rb-Z o stanie zobowiązań według tytułów poręczeń i gwarancji wg stanu na koniec IV kwartału 2024 roku,
  - Rb-N o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych wg stanu na koniec IV kwartału 2024 r.

zostały opatrzone podpisem Zastępcy Burmistrza.

Z ustaleń kontroli wynika, że Zastępca Burmistrza nie posiadała stosownych upoważnień do złożenia podpisu za Burmistrza.

Zgodnie z § 14 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 454 ze zm.) sprawozdanie podpisują główny księgowy (skarbnik) i kierownik jednostki (dysponent funduszu, przewodniczący zarządu jednostki samorządu terytorialnego, kierownik jednostki obsługującej). Złożenie podpisu przez ww. osoby stanowi potwierdzenie, że zgodnie z § 9 ust. 2 rozporządzenia kwoty wykazane w sprawozdaniu są zgodne z danymi wynikającymi z ksiąg rachunkowych. Zgodnie z przepisami art. 53 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1530 ze zm.) kierownik jednostki sektora finansów publicznych jest odpowiedzialny za całość gospodarki finansowej tej jednostki, może on jednak powierzyć określone obowiązki w zakresie gospodarki finansowej pracownikom jednostki. Powierzenie określonych obowiązków w zakresie gospodarki finansowej jest uwarunkowane skutecznym przyjęciem tych obowiązków przez pracownika. Przyjęcie przez pracownika jednostki określonych obowiązków powinno być potwierdzone dokumentem w formie odrębnego imiennego upoważnienia albo wskazania w regulaminie organizacyjnym jednostki. Powierzenie pracownikowi „określonych” obowiązków oznacza, że muszą one być doprecyzowane.

Zgodnie ze stanowiskiem Ministerstwa Finansów Departament Finansów Samorządu Terytorialnego wyrażonym w piśmie z dnia 18 maja 2017 r. znal: ST2.4761.16.2017 „Z treści upoważnienia powinno wprost wynikać jakie dokumenty, sprawozdanie może podpisać osoba upoważniona i czy może je podpisywać w czasie obecności, czy tylko nieobecności skarbnika”.

Regulamin Organizacyjny Urzędu Miejskiego Trzcianki wprowadzony zarządzeniem Nr 67/23 Burmistrza Trzcianki z dnia 19 czerwca 2023 r. w sprawie nadania Regulaminu organizacyjnego Urzędowi Miejskiemu Trzcianki, z późniejszymi zmianami, nie zawiera regulacji dotyczących powierzenia Zastępcy Burmistrza określonych obowiązków w zakresie gospodarki finansowej, w tym podpisywania sprawozdań budżetowych i sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych.

7. W 2024 roku bankowa obsługa budżetu prowadzona była przez Bank Polska Kasa Opieki S.A. z siedzibą w Warszawie na podstawie umowy Generalnej PEKAO zawartej w dniu 16.06.2020 r. i aneksu Nr 3 zawartego w dniu 03.11.2023 r. po przeprowadzeniu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, którego wartość nie przekracza 130.000,00 zł, przy zastosowaniu regulacji wewnętrznych określonych Regulaminem udzielania zamówień publicznych w Urzędzie Gminy Trzcianki stanowiącym załącznik do zarządzenia nr 16/23 Burmistrza Trzcianki z dnia 16 lutego 2023 r. w sprawie regulaminu udzielania zamówień publicznych w Urzędzie Miejskim Trzcianki. Z ustaleń kontroli wynika, że w ramach umowy Bank świadczy usługi dla Gminy Trzcianka i jej jednostek organizacyjnych oraz samorządowych instytucji kultury, tj. Biblioteki Publicznej i Centrum Kultury im. Kazimierzy Iłakowiczówny w Trzciance i Muzeum Ziemi Nadnoteckiej im. Wiktora Stachowiaka w Trzciance.

Zgodnie z przepisami art. 264 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270, ze zm., od 16.10.2024 r. Dz. U. z 2024 r. poz. 1530, ze zm.), bankową obsługę budżetu jednostki samorządu terytorialnego wykonuje bank wybrany na zasadach określonych w przepisach o zamówieniach publicznych a zasady wykonywania obsługi bankowej określa umowa zawarta między zarządem jednostki samorządu terytorialnego a bankiem.

Zgodnie z przepisami art. 17 i art. 27 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz. U. z 2020 r. poz. 194 ze zm.) dyrektor instytucji kultury zarządza instytucją i reprezentuje ją na zewnątrz, instytucja kultury gospodaruje samodzielnie przydzieloną i nabytą częścią mienia oraz prowadzi samodzielną gospodarkę w ramach posiadanych środków.

Instytucje kultury posiadają osobowość prawną i nie są objęte budżetem powiatu, powinny zatem samodzielnie zawierać umowy z bankiem.

Z wyjaśnienia złożonego przez Skarbnika, wynika że: *„w okresie objętym kontrolą umowa na obsługę bankową faktycznie obejmowała również instytucje kultury. Było to działanie nieprawidłowe, naruszające zasadę samodzielności finansowej tych podmiotów, wynikającą z ich odrębnej osobowości prawnej. Informuję, że gmina Trzcianka podjęła już stosowne działania i umowa zawarta w listopadzie br., a dotycząca obsługi bankowej na lata 2026-2027, dotyczy wyłącznie gminy Trzcianka i jej jednostek organizacyjnych. Jako dowód, załączeniu przedkładam kopię zawartej umowy na obsługę bankową”*.

8. W 2024 roku oprócz umowy na bankową obsługę budżetu Gminy Trzcianka zawartej z Bankiem Polska Kasa Opieki S.A. z siedzibą w Warszawie obowiązywały jeszcze dwie umowy na obsługę bankową zawarte z:

- Bankiem Spółdzielczym w Czarnkowie – umowa ramowa 2/2022/T modulo nr 55013895 zawarta w dniu 01.03.2022 r. z okresem obowiązywania od dnia 01.03.2022 r. do dnia 28.02.2025 r.
- Bankiem Spółdzielczym we Wronkach Oddział w Trzciance – umowa ramowa modulo nr 2000068 zawarta w dniu 30.12.2022 r. na czas nieokreślony.

Z przedłożonej dokumentacji nie wynika, czy Zamawiający dokonał szacowania wartości zamówienia.

Zgodnie z art. 28 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1710 ze zm., a od 14 sierpnia 2023 r. poz. 1605 ze zm.) podstawą ustalenia wartości zamówienia jest całkowite szacunkowe wynagrodzenie wykonawcy bez podatku od towarów i usług, ustalone z należytą starannością. Zamawiający jest zobowiązany do ustalenia wartości zamówienia z należytą starannością, a jej ustalenie zamawiający zobowiązany jest udokumentować.

Zgodnie z art. 35 ust. 1 i ust. 4 pkt 1 ustawy Prawo zamówień publicznych podstawą ustalenia wartości zamówienia na usługi lub dostawy powtarzające się lub podlegające wznowieniu w określonym czasie jest:

- 1) rzeczywista łączna wartość kolejnych zamówień tego samego rodzaju, udzielonych w ciągu poprzednich 12 miesięcy lub w poprzednim roku budżetowym lub roku obrotowym, z uwzględnieniem zmian ilości lub wartości zamawianych usług lub dostaw, które mogły wystąpić w ciągu 12 miesięcy następujących od udzielenia pierwszego zamówienia, albo
- 2) łączna wartość zamówień, których zamawiający zamierza udzielić w terminie 12 miesięcy następujących po pierwszej usłudze lub dostawie.

Jeżeli zamówienie obejmuje usługi bankowe lub inne usługi finansowe, wartością zamówienia są opłaty, prowizje, odsetki i inne podobne świadczenia.

Z ustaleń kontroli wynika, że wartość obsługi bankowej prowadzonej na podstawie ww. umów nie przekraczała kwoty, o której mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy Prawo zamówień publicznych, tj. 130.000,00 zł, wobec czego do wyboru banku w 2022 roku nie zastosowano przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych. Do wyboru oferty zastosowanie miały regulacje wewnętrzne dotyczące udzielania zamówień publicznych, których wartość jest mniejsza niż 130.000,00 zł, określone zarządzeniem nr 45/21 Burmistrza Trzcianki z dnia 25 lutego 2021 w sprawie regulaminu udzielania zamówień publicznych w Urzędzie Miejskim Trzcianki. Zgodnie z postanowieniami Regulaminu Dział V. „Przygotowanie i prowadzenie postępowania o udzielenie zamówienia o wartości mniejszej niż 130.000,00 zł” § 17 ust. 5 ustalenie wartości zamówienia należy udokumentować w postaci notatki służbowej, której wzór stanowi załącznik nr 4 do regulaminu.

Kontrolującym nie została przedłożona notatka służbowa, o której mowa w § 17 ust. 5 Regulaminu udzielania zamówień publicznych.

Z wyjaśnienia złożonego przez Panią Skarbnik, wynika że: *„Gmina Trzcianka ma podpisaną umowę na obsługę bankową z Bankiem Pekao SA, wyłonioną w wyniku postępowania o udzielenie zamówienia o wartości mniejszej niż 130 000,00 zł., zgodnie z zarządzeniem Nr 16/23 Burmistrza Trzcianki z dnia 16 lutego 2023 r. w sprawie regulaminu udzielania zamówień publicznych w Urzędzie Miejskim Trzcianki. Ponadto gmina współpracuje od lat z dwoma lokalnymi bankami spółdzielczymi w zakresie wpłat środków pieniężnych przez inkasentów podatków i opłat lokalnych. Bank Spółdzielczy we Wronkach przyjmuje te wpłaty bezkosztowo, natomiast Bank Spółdzielczy w Czarnkowie pobiera prowizję za prowadzenie naszego rachunku bankowego w kwocie 4,50 zł miesięcznie, co daje rocznie kwotę 54,00 zł. Nadmieniam, iż należy rozróżnić pojęcie „kompleksowej obsługi bankowej budżetu” od „usługi przyjmowania wpłat gotówkowych od inkasentów”. Kompleksowa usługa bankowa budżetu to usługa prowadzenia rachunków bankowych, przelewów, system bankowości elektronicznej, itd. Natomiast usługa przyjmowania wpłat gotówkowych od inkasentów jest usługą o charakterze pomocniczym, technicznym, często nazywana obsługą kasową. Jej celem jest zapewnienie bezpieczeństwa i sprawności w gromadzeniu dochodów podatkowych, a nie całościowa obsługa finansów gminy”.*

Ponadto ustalono, że umowa ramowa modulo nr 2000068 z dnia 30.12.2022 r. pomiędzy Bankiem Spółdzielczym we Wronkach a Gminą Trzcianka została zawarta na czas nieokreślony, co stanowiło naruszenie art. 311 ust. 3 ustawy Prawo zamówień publicznych, zgodnie z którym umowę ramową zawiera się na okres nie dłuższy niż 4 lata, z tym że ze względu na przedmiot zamówienia i szczególny interes zamawiającego umowa może być zawarta na okres dłuższy. Z powyższego wynika, że ustawodawca nie dopuszcza możliwości zawarcia umowy ramowej na czas nieoznaczony, co potwierdza także brzmienie art. 311 ust. 2 w związku z art. 434 ust. 1 ustawy wyrażającym zasadę, że umowę zawiera się na czas oznaczony.

9. Kontrola wykonywania obowiązków organu podatkowego w zakresie poprawności ewidencji oraz prawidłowości poboru podatków w badanej próbie wykazała nieprawidłowości naruszające przepisy ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 70, ze zm.) oraz ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2023 r., poz. 2383, ze zm.), a mianowicie:

1) organ podatkowy w przypadku współmałżonków posiadających nieruchomości będących przedmiotem ich współwłasności wydawał jedną decyzję na podatek od nieruchomości, zamiast odrębne decyzje dla poszczególnych współmałżonków w zakresie posiadanych przez nich współwłasności, stosownie do art. 3 ust. 1 i 4 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, zgodnie z którym *„jeżeli nieruchomość lub obiekt budowlany stanowi współwłasność lub znajduje się w posiadaniu dwóch lub więcej podmiotów, to stanowi odrębny przedmiot opodatkowania, a obowiązek podatkowy od nieruchomości lub obiektu budowlanego ciąży solidarnie na wszystkich współwłaścicielach lub posiadaczach, z zastrzeżeniem art. 3 ust. 4a-6 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych”*.

Nieprawidłowość polegającą na wydawaniu jednej decyzji na podatek od nieruchomości w przypadku współmałżonków będących współwłaścicielami nieruchomości stwierdzono także w wyniku poprzednich kompleksowych kontroli gospodarki finansowej przeprowadzonej za rok 2016 oraz za rok 2020 (wniosek pokontrolny Nr 8).

W informacji o sposobie realizacji wniosków pokontrolnych z dnia 01.03.2020 r. (pismo nr Fn.1710.1.2022) Burmistrz odnośnie wniosku nr 8 pkt 1 podał, że: *„Zobowiązałem właściwych merytorycznie pracowników urzędu do przestrzegania przepisów ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa oraz przepisów regulujących zasady postępowania w sprawach podatkowych, a mianowicie: (...) Organ podatkowy wydając decyzje wymiarowe w sprawie podatku od nieruchomości, podatku rolnego i podatku leśnego wydaje jedną decyzję wymiarową w przypadku posiadania nieruchomości na współwłasność małżeńską jeżeli nie posiada rozdzielności małżeńskiej. W przypadku posiadania nieruchomości, nie będących współmałżonkami, wydaje decyzje odrębne na wszystkich właścicieli. Organ podatkowy zobowiązuje się do wydania decyzji w przypadku nieruchomości stanowiących współwłasność osób fizycznych, jak również w przypadku współmałżonków, odrębne decyzje wymiarowe na wszystkich współwłaścicielach nieruchomości”*;

2) wystąpiły przypadki, że podatnik nie wypełnił obowiązku wynikającego z art. 6 ust. 6 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, zgodnie z którym osoby fizyczne, z zastrzeżeniem ust. 11, są obowiązane złożyć właściwemu organowi podatkowemu informację o nieruchomościach i obiektach budowlanych, sporządzoną na formularzu według ustalonego wzoru, w terminie 14 dni od dnia wystąpienia okoliczności uzasadniających powstanie albo wygaśnięcie obowiązku podatkowego w zakresie podatku od nieruchomości lub od dnia zaistnienia zdarzenia, o którym mowa w ust. 3;

3) wystąpiły przypadki, że organ podatkowy nie wezwał podatników na mocy art. 274a § 1 ustawy Ordynacja podatkowa do złożenia korekty deklaracji na podatek od nieruchomości. W wyjaśnieniach złożonych w trakcie kontroli wynika m.in., że: *„Organ podatkowy nie wezwał do złożenia informacji o gruntach ze względu na fakt, że działka 128/91 stanowi grunty orne klasy VI i nie podlega opodatkowaniu”*;

4) w decyzji w sprawie zmiany wymiaru podatku od nieruchomości na rok 2024 z dnia 03.04.2024 r. (data doręczenia: 04.04.2024 r.) organ podatkowy nie wskazał wysokości nadpłaty podatnika. Podatnik w dniu 10.03.2024 r. dokonał wpłaty w kwocie 120,00 zł wynikającej z decyzji w sprawie wymiaru podatku od nieruchomości na rok 2024 z dnia

06.02.2024 r. (data doręczenia: 04.03.2024 r.). W związku ze sprzedażą przedmiotu opodatkowania w dniu 25.03.2024 r. na koncie podatnika powstała nadpłata. W przedmiotowym przypadku sprawa jest oczywista, nie wymagająca rozstrzygnięcia, w związku z czym organ podatkowy nie wydaje decyzji określającej wysokość nadpłaty. W przypadku braku wniosku podatnika organ podatkowy winien dokonać zwrotu powstałej nadpłaty w ramach czynności materialno-technicznych, nie wydając decyzji określającej wysokość nadpłaty;

- 5) dwie jednostki organizacyjne (szkoły podstawowe) złożyły deklaracje na podatek od nieruchomości po terminie określonym w art. 6 ust. 9 pkt 1 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, zgodnie z którym: *„osoby prawne, jednostki organizacyjne oraz spółki niemające osobowości prawnej, jednostki organizacyjne Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa, a także jednostki organizacyjne Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe są obowiązane: składać, w terminie do dnia 31 stycznia, organowi podatkowemu właściwemu ze względu na miejsce położenia przedmiotów opodatkowania, deklaracje na podatek od nieruchomości na dany rok podatkowy, sporządzone na formularzu według ustalonego wzoru, a jeżeli obowiązek podatkowy powstał po tym dniu - w terminie 14 dni od dnia zaistnienia okoliczności uzasadniających powstanie tego obowiązku”*.

Organ podatkowy miał prawo żądać złożenia wyjaśnień w sprawie przyczyn niezłożenia deklaracji lub wzywać do jej złożenia, jeżeli deklaracja nie została złożona mimo takiego obowiązku, stosownie do przepisów art. 274a § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa.

- 6) w badanej próbie podatników mających zaległości z tytułu podatków lokalnych organ podatkowy nie podejmował terminowo czynności zmierzających do zastosowania środków egzekucyjnych (upomnień i tytułów wykonawczych).

Gmina jako wierzyciel należności z tytułu nieuiszczonych podatków powinna, stosownie do art. 6 § 1 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2023 r., poz. 2505, ze zm.), podjąć wobec podatników czynności zmierzające do zastosowania środków egzekucyjnych, w szczególności przesłać takim podatnikom upomnienie, o którym mowa w art. 15 ustawy. Gmina była zobowiązana do przesłania upomnienia, co do zasady, niezwłocznie lub przed upływem 21 dni od pierwszych działań informacyjnych, stosownie do § 3 rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 18 listopada 2020 r. w sprawie postępowania wierzycieli należności pieniężnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 2083), a następnie § 3 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 23 lutego 2024 r. w sprawie postępowania wierzycieli należności pieniężnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 316). Gmina mogła, na podstawie art. 26 § 1 w związku z art. 15 § 1 ustawy, doprowadzić do wszczęcia egzekucji po upływie co najmniej 7 dni od dnia doręczenia upomnienia. Terminowe podejmowanie czynności zmierzających do zastosowania środków egzekucyjnych, takich jak przesłanie upomnienia, wystawienie tytułu wykonawczego należy, na podstawie § 3 pkt 3 w związku z § 2 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 r. w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2010 r. Nr 208, poz. 1375), do zadań komórki organizacyjnej urzędu prowadzącej rachunkowość podatków,

- 7) wystąpił przypadek, że podatnik nie wypełnił obowiązku wynikającego z art. 6a ust. 5 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 333, ze zm., od 05.08.2024 r. Dz. U. z 2024 r. poz. 1176, ze zm.). Obowiązek składania informacji

o gruntach, o którym mowa w art. 6a ust. 5 ustawy o podatku rolnym dotyczy również podatników korzystających ze zwolnień i ulg na podstawie przepisów ustawy.

10. Dochody uzyskane w 2024 roku przez Gminę Trzcianka związane z systemem gospodarki odpadami komunalnymi (rozdział 90002) wyniosły łącznie 8.354.614,62 zł (na kwotę planowaną 8.504.600,00 zł), z tego: opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi (§ 0490) 8.283.003,03 zł. Wydatki poniesione na funkcjonowanie systemu (rozdział 90002) wyniosły łącznie 9.483.811,38 zł (na kwotę planowaną 10.089.818,00 zł). Powyższe oznacza, że wydatki związane z systemem gospodarowania odpadami komunalnymi są wyższe od uzyskanych dochodów. Powstały zatem niedobór został sfinansowany innymi środkami własnymi Gminy.

Rada Miejska Trzcianki podjęła uchwałę Nr XLIV/469/21 z dnia 21 grudnia 2021 r. w sprawie pokrycia części kosztów gospodarowania odpadami komunalnymi z dochodów własnych niepochodzących z pobranej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Z wyjaśnienia Skarbnika, wynika że: *„W roku budżetowym 2024 łączne wydatki na funkcjonowanie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi w gminie Trzcianka przewyższyły dochody uzyskane z tytułu opłat za gospodarowanie tymi opłatami. Powstała różnica w wysokości 1 129 196,76 zł, co stanowi 11,91% całości wydatków systemu, została pokryta z dochodów własnych gminy Trzcianka niepochodzących z pobranej opłaty. Działanie to jest w pełni zgodne z obowiązującymi przepisami prawa. Na podstawie art. 6r ust. 2da ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, rada gminy może postanowić o pokryciu części kosztów gospodarowania odpadami komunalnymi z dochodów własnych niepochodzących z pobranej opłaty. Rada Miejska Trzcianki podjęła stosowną decyzję w tym zakresie, przyjmując Uchwałę Nr XLIV/469/21, która dopuszcza taką możliwość. W związku z powyższym, sfinansowanie deficytu systemu z budżetu Gminy było działaniem celowym, zaplanowanym i posiadającym umocowanie w prawie miejscowym”*.

11. Kontrola wydatków bieżących z tytułu wynagrodzeń, wykazała że w 2024 roku, przyznawano nagrody pieniężne. Przesłankami uzasadniającymi przyznanie nagród były zapisy Regulaminu wynagradzania pracowników Urzędu Miejskiego Trzcianki stanowiącego załącznik do Zarządzenia Nr 2/22 Kierownika Urzędu Miejskiego Trzcianki z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie wprowadzenia regulaminu wynagradzania pracowników Urzędu Miejskiego Trzcianki, który wchodził w życie po upływie dwóch tygodni od podania go do wiadomości pracowników Urzędu Miejskiego Trzcianki, z mocą od 11 stycznia 2022 r. o treści: „§ 11.2.2) z okazji Dnia Samorządu Terytorialnego, który przypada 27 maja każdego roku za nienaganną i sumienną pracę oraz rzetelne wykonywanie obowiązków, w wysokości do 100% maksymalnej stawki wynagrodzenia zasadniczego przewidywanej w najwyższej kategorii zaszczerogowania w tabeli miesięcznych stawek wynagrodzenia zasadniczego, obowiązującej na dzień 31 grudnia roku poprzedzającego wypłaty nagrody”. Zgodnie z art. 36 ust. 6 ustawy o pracownikach samorządowych pracownikowi samorządowemu, o którym mowa w art. 4 ust. 1 pkt 2 i 3 tej ustawy – a zatem zatrudnionemu na podstawie powołania lub umowy o pracę – można przyznać nagrodę za szczególne osiągnięcia w pracy zawodowej.
12. Kontrola wydatków bieżących w zakresie naliczenia i wypłaty ekwiwalentu za niewykorzystany urlop wypoczynkowy wykazała, że Burmistrzowi Trzcianki w dniu 07.05.2024 r. wypłacono ekwiwalent za niewykorzystany urlop wypoczynkowy za lata 2020-2022 tj. 437 godzin w łącznej wysokości 44.853,68 zł, w tym: 21 godzin za rok 2020, 208 godzin (26 dni) za rok 2021, 208 godzin (26 dni) za rok 2022.

Pismem nr OR.2121.28.2024 z dnia 25 kwietnia 2024 r. zawarto „Porozumienie” dotyczące wypłaty ekwiwalentu za niewykorzystany urlop wypoczynkowy Burmistrza Trzcianki, w wymiarze 437 godzin, przeniesieniu zaległego urlopu wypoczynkowego za rok 2023 oraz okres I-V 2024 r. w wymiarze 296 godzin, na kolejną kadencję.

Zgodnie z art. 168 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz. U. z 2023 r., poz. 1465, ze zm.) niewykorzystany urlop wypoczynkowy należy pracownikowi udzielić najpóźniej do 30 września następnego roku kalendarzowego. Przepis art. 171 § 3 ustawy Kodeks pracy, stanowi, że „*pracodawca nie ma obowiązku wypłacenia ekwiwalentu pieniężnego*” (...) „*w przypadku gdy strony postanowią o wykorzystaniu urlopu w czasie pozostawania pracownika w stosunku pracy na podstawie kolejnej umowy o pracę zawartej z tym samym pracodawcą bezpośrednio po rozwiązaniu lub wygaśnięciu poprzedniej umowy o pracę z tym pracodawcą*”.

13. Kontrola wydatków bieżących wykazała w badanej próbie, że na wszystkich umowach używania samochodu osobowego do celów służbowych niebędących własnością pracodawcy Urzędu Miejskiego Trzcianki brak było kontrasygnaty Skarbnika Miasta i Gminy Trzcianka wymaganej art. 46 ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40, ze zm. od 22.04.2024 r. Dz. U. z 2024 r., poz. 609, ze zm., od 03.10.2024 r., Dz. U. z 2024 r. poz. 1465, ze zm.), który stanowi, że „*jeżeli czynność prawna może spowodować powstanie zobowiązań pieniężnych, do jej skuteczności potrzebna jest kontrasygnata skarbnika gminy (głównego księgowego budżetu) lub osoby przez niego upoważnionej*”.
14. W okresie objętym kontrolą zamawiający sporządził plan postępowań o udzielenie zamówień i opublikował go w Biuletynie Zamówień Publicznych nr 2024/BZP 00046448/01/P pod datą 18.01.2024 r. oraz na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Gminy Trzcianka pod datą 18.01.2024 r., stosownie do art. 23 ust. 1 i 4 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1605 ze zm.). Plan postępowań był w trakcie 2024 r. aktualizowany 7 razy. Zamawiający zapewnił aktualizację planu postępowań o udzielenie zamówień publicznych publikując wszystkie aktualizacje w dniu zamieszczenia w Biuletynie Zamówień Publicznych także w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Trzcianka z wyjątkiem aktualizacji nr 7 nr 2024/BZP 00046448/07/P, co stanowiło naruszenie art. 23 ust. 4 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych. Pod datą 02.12.2024 r. w Biuletynie Informacji Publicznej zamieszczona została wersja nr 6 planu postępowań o udzielenie zamówień na rok 2024 z dnia 29.10.2024 r. nr 2024/BZP 00046448/06/P.
15. Kontrola wykazała, że w Urzędzie Miejskim Trzcianki nie prowadzono rejestrów zamówień publicznych oraz umów zawartych w wyniku postępowań o udzielenie zamówień określonych w ustawie z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1605 ze zm.), o których mowa w § 17 pkt 4 lit. g) Regulaminu organizacyjnego Urzędu Miejskiego Trzcianki wprowadzonego zarządzeniem Nr 67/23 Burmistrza Trzcianki z dnia 19 czerwca 2023 r., zgodnie z którym do zadań Referatu Inwestycji i Środków Zewnętrznych należą sprawy z zakresu zamówień publicznych, w tym m.in.: prowadzenie rejestrów: zamówień publicznych, odwołań, umów zawartych w wyniku postępowań o udzielenie zamówień określonych w ustawie Prawo zamówień publicznych. Stosownie do § 30 Regulaminu udzielania zamówień publicznych w Urzędzie Miejskim Trzcianki stanowiącego załącznik do zarządzenia Nr 16/23 Burmistrza Trzcianki z dnia 16 lutego 2023 r. w sprawie regulaminu udzielania zamówień publicznych w Urzędzie Miejskim Trzcianki: „*Informacje o zamówieniach, których udzielił zamawiający, podlegają*

publikacji na stronie internetowej w formie rejestru zamówień. Rejestr zamówień zawiera następujące informacje: numer umowy; data udzielenia zamówienia; określenie przedmiotu zamówienia; nazwę i siedzibę wykonawcy; wartość netto (bez podatku od towarów i usług); wartość brutto zamówienia; termin realizacji zamówienia; tryb udzielenia zamówienia.

W pierwszy roboczy dzień każdego miesiąca, stanowisko ds. obsługi informatycznej publikuje na stronie zamawiającego rejestr zamówień, wygenerowany z programu RZA+, udzielonych w poprzednim miesiącu”.

Z ustaleń kontroli wynika, że informacja o zamówieniach, których udzielił zamawiający, o której mowa w § 30 Regulaminu udzielania zamówień publicznych nie była publikowana na stronie internetowej Urzędu Miejskiego Trzcianki.

Kontrolującym przedłożone zostały prowadzone elektronicznie:

- zestawienia postępowań o udzielenie zamówień publicznych, których wartość jest równa lub przekracza 130.000,00 zł oraz o wartości niższej niż 130.000,00 zł, w podziale na poszczególne referaty. Zestawienia postępowań o udzielenie zamówień publicznych, których wartość jest równa lub przekracza 130.000,00 zł, zawierały n.w. informacje: nazwa zamówienia, wskazanie trybu udzielenia zamówienia, wartość netto zawartej umowy,
- spisy spraw oznaczone symbolem klasyfikacyjnym 271 „Dokumentacja zamówień publicznych” według Jednolitego rzeczowego wykazu akt organów gminy i związków międzygminnych oraz urzędów obsługujących te organy i związki stanowiącego załącznik Nr 2 do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2011 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresów działania archiwów zakładowych, prowadzone przez poszczególne referaty, zawierające: wskazanie roku, oznaczenie komórki organizacyjnej, symbol klasyfikacyjny z wykazu akt: 271, hasło klasyfikacyjne z wykazu akt: Dokumentacja zamówień publicznych, kolejny nr sprawy, tytuł sprawy, data wszczęcia sprawy, data ostatecznego załatwienia, imię i nazwisko prowadzącego sprawę.
- urzędowy rejestr umów rok 2024, w którym ujęte zostały m.in. umowy o udzielenie zamówień publicznych. W rejestrze wskazano: datę zawarcia umowy, datę rozpoczęcia umowy, datę zakończenia umowy, podmiot zawierający umowę (jednostka): Urząd Miejski Trzcianki, komórka organizacyjna (wydział/referat), podmiot, z którym zawarto umowę (kontrahent), przedmiot umowy, wartość netto, wartość brutto, numer umowy, rodzaj umowy, tryb zawarcia umowy – w większości przypadków brak wskazania trybu zawarcia umowy.

Wyżej wymienione zestawienia, spisy spraw i rejestr umów:

- nie spełniały wymogów rejestru zamówień publicznych i rejestru umów zawartych w wyniku postępowań o udzielenie zamówień określonych w ustawie Prawo zamówień publicznych określonych w § 17 pkt 4 lit. g) Regulaminu organizacyjnego i w § 30 Regulaminu udzielania zamówień publicznych i ewidencji dla celów określonych w art. 35 ustawy – Prawo zamówień publicznych,
- nie dawały możliwości ustalenia liczby i wartości poszczególnych zamówień i ich sumy, udzielonych w poszczególnych trybach określonych w ustawie – Prawo zamówień publicznych oraz zamówień na usługi i dostawy powtarzające się okresowo – do ustalenia wartości zamówień w następnym roku, czy też stwierdzenia prawidłowości danych wykazanych w rocznym sprawozdaniu o udzielonych zamówieniach publicznych.

16. W zakresie stosowania przepisów ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1605, ze zm., od 30.08.2024 r. Dz. U. z 2024 r. poz. 1320, ze zm.) kontrolą objęto następujące postępowania o udzielenie zamówienia publicznego:

- 1) postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego na zadanie pn.: „Budowa ul. Orzechowej w Trzciance” prowadzone w trybie podstawowym na podstawie art. 275 pkt 2 ustawy, o wartości szacunkowej ustalonej na podstawie kosztorysów inwestorskich z dnia 24.01.2024 r. na kwotę 1.638.725,19 zł, co stanowiło równowartość 301.223,60 euro.

Postępowanie wszczęto na podstawie ogłoszenia, które zostało zamieszczone w Biuletynie Zamówień Publicznych w dniu 06.02.2024 r. – Nr ogłoszenia: 2024/BZP 00094102/01- Ogłoszenie o zamówieniu Roboty budowlane.

W terminie składania ofert ustalonym do dnia 23.02.2024 r. w postępowaniu złożono cztery oferty, z których żadna nie została odrzucona. W dniu 26.02.2024 r. Zamawiający zaprosił trzech wykonawców, którzy uzyskali kolejno najwyższą punktację we wszystkich kryteriach oceny ofert do negocjacji, których termin wyznaczono na dzień 27.02.2024 r. Zamawiający w dniu 27.02.2023 r. poinformował Wykonawców, których oferty złożone w odpowiedzi na ogłoszenie o zamówieniu i którzy zostali zaproszeni do negocjacji, o zakończeniu negocjacji oraz zaprosił ich do złożenia oferty dodatkowej, w terminie do 05.03.2024 r.

Postępowanie zakończono udzieleniem zamówienia na podstawie umowy nr RI.272.21.2024.PS zawartej w dniu 19.03.2024 r. z wybranym wykonawcą: Grupa Jaworski Sp. z o.o. w Poznaniu, na czas oznaczony 6 miesięcy od dnia jej podpisania i wynagrodzeniem w kwocie 1.521.576,09 zł z VAT.

Do umowy Nr RI.272.21.2024.PS z dnia 19 marca 2024 r. zawarte zostały dwa aneksy:

- a) w dniu 3 czerwca 2024 r. Aneks Nr 1 na podstawie § 15 ust. 8 umowy w związku ze zmianą danych dotyczących Wykonawcy – zmiana siedziby Wykonawcy, oraz na podstawie § 15 ust. 3 umowy w związku ze zmianą na stanowisku kierownika budowy,
- b) w dniu 26 sierpnia 2024 r. Aneks Nr 2 na podstawie art. 455 ust. 1 pkt 1 ustawy i § 15 ust. 2 pkt. 2.1.1. umowy oraz ze względu na konieczność wykonania robót dodatkowych zgodnych z protokołem konieczności z dnia 23.08.2024 r., którym:
  - wydłużono terminu zakończenia realizacji przedmiotu umowy do dnia 29 września 2024 r.,
  - zwiększono wynagrodzenie ryczałtowe Wykonawcy do kwoty 1.564.626,09 zł z VAT.

W dniu 23.08.2024 r. sporządzono Protokół konieczności, w którym ustalono zakres robót dodatkowych i ich wartość na podstawie Kosztorysu inwestorskiego na kwotę 45.275,10 zł + VAT 23% (10.413,27 zł), cena kosztorysowa 55.688,37 zł z VAT.

Po przeprowadzonych negocjacjach wartość robót dodatkowych ustalono na kwotę 43.050,00 zł z VAT.

Wydatki za realizację zadania zaplanowano w załączniku nr 7 do uchwały Nr LXXII/753/23 Rady Miejskiej Trzcianki z dnia 19 grudnia 2023 r. w sprawie uchwały budżetowej na 2024 rok, w dziale 600 „Transport i łączność”, rozdziale 60016 „Drogi publiczne gminne”, § 6050 „Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych” w kwocie 1.718.070,37 zł.

Na dzień zawarcia umowy tj. 19 marca 2024 r. planowane wydatki na realizację zadania „Budowa ul. Orzechowej w Trzciance” wynosiły 1.718.070,37 zł.

Kontrola postępowania wykazała, że wszyscy oferenci wnieśli wadium w wysokości 15.000,00 zł (dwóch, w tym wykonawca, którego oferta została wybrana jako najkorzystniejsza, w formie gwarancji ubezpieczeniowych i dwóch w formie pieniężnej). Zgodnie z art. 98 ust. 1 pkt 1 ustawy Prawo zamówień publicznych, Zamawiający zwraca wadium niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 7 dni od dnia wystąpienia jednej z okoliczności:

- 1) upływu terminu związania ofertą;
- 2) zawarcia umowy w sprawie zamówienia publicznego;

3) unieważnienia postępowania o udzielenie zamówienia, z wyjątkiem sytuacji gdy nie zostało rozstrzygnięte odwołanie na czynność unieważnienia albo nie upłynął termin do jego wniesienia.

Zamawiający określił termin związania ofertą na 30 dni od dnia upływu składania ofert 23.03.2024 r. Umowa w sprawie udzielenia zamówienia została zawarta w dniu 19.03.2024 r. Wobec powyższego wadła wniesione przez wykonawców powinny zostać zwrócone w terminie 7 dni od dnia zawarcia umowy.

Wadła wniesione w pieniądzu Zamawiający zwrócił w dniu 20.03.2024 r., tj. w terminie o którym mowa w art. 98 ust. 1 pkt 2 ustawy.

Zamawiający złożył oświadczenia o zwolnieniu wadium w formie gwarancji ubezpieczeniowej:

- wniesionego przez wykonawcę, którego oferta nie została wybrana - w dniu 18.03.2024 r., tj. jeden dzień przed terminem, o którym mowa w art. 98 ust. 1 pkt 2 ustawy,
- wniesionego przez wykonawcę którego oferta została wybrana jako najkorzystniejsza - w dniu 27.03.2024 r., tj. jeden dzień po terminie, o którym mowa w art. 98 ust. 1 pkt 2 ustawy.

2) postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego na zadanie pn. „Odbieranie i zagospodarowanie odpadów komunalnych z terenu Gminy Trzcianka od właścicieli nieruchomości zamieszkałych i mieszanych” o wartości szacunkowej ustalonej w dniu 30.10.2024 r. w kwocie 9.041.250,00 zł, co stanowiło równowartość 1.949.763,86 euro na podstawie zamówienia z ostatnich 12 miesięcy powiększone o wzrost inflacji. Ogłoszenie o zamówieniu zostało przekazane Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej w dniu 07.11.2024 r. oraz opublikowane w Dz. Urz. UE: 219/2024 z dnia 11.11.2024 r. Ogłoszenie zamieszczono także na stronie internetowej postępowania (<https://platformazakupowa.pl/transakcja/1014839> od dnia 12.11.2024 r. do dnia 10.12.2024 r. W postępowaniu wpłynęła jedna oferta, której wysokość nie przekroczyła środków, jakie Zamawiający zamierzał przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia. Oferta wybranego wykonawcy uzyskała 100 punktów w kryteriach oceny ofert.

Postępowanie zakończono udzieleniem zamówienia na podstawie umowy nr OŚ.272.12.2024 zawartej w dniu 30.12.2024 r. z wybranym wykonawcą Przedsiębiorstwem Usług Komunalnych i Budowlanych „KOMBUD” Sp. z o.o., ul. Żeromskiego 14, 64-980 Trzcianka, wpisana do KRS: 000 0125 443. Wartość wynagrodzenia na podstawie oferty 5.113.462,50 zł z VAT, 4.734.687,50 zł bez VAT.

Zgodnie z treścią umowy termin wykonania umowy od dnia 01.01.2025 r. do dnia 30.06.2025 r.

Wydatki na realizację zadania w latach 2024-2025 zaplanowano w dziale 900 „Gospodarka komunalna i ochrona środowiska”, rozdziale 90002 „Gospodarka odpadami komunalnymi” § 4300 „zakup usług pozostałych” w uchwałach Rady Miejskiej Trzcianki:

- Nr LXXII/753/23 z dnia 19 grudnia 2023 r. w sprawie uchwały budżetowej na 2024 rok, w kwocie 9.894.818,00 zł,
- Nr IX/100/24 z dnia 19 grudnia 2024 r. w sprawie uchwały budżetowej na 2025 rok w kwocie 10.226.925,00 zł.

17. Gmina Trzcianka w 2024 roku udzieliła samorządowej instytucji kultury - Bibliotece Publicznej i Centrum Kultury im. K. Iłakowiczówny w Trzciance dotacji podmiotowych sklasyfikowanych w rozdziałach:

- 92113 „Centra kultury i sztuki” w kwocie 3.608.000,00 zł,

– 92116 „Biblioteki” w kwocie 85.000,00 zł.

Zasady i tryb udzielania i rozliczenia dotacji podmiotowych udzielonych z budżetu Gminy Trzcianka dla samorządowych instytucji kultury zostały określone w załączniku nr 1 do zarządzeniem Nr 141/14 Burmistrza Trzcianki z dnia 29 maja 2014 roku w sprawie zasad i trybu udzielania i rozliczania dotacji podmiotowych i celowych z budżetu gminy Trzcianka dla samorządowych instytucji kultury. Załącznikiem nr 2 do zarządzenia określony został wzór rozliczenia dotacji podmiotowej. W dniu 15.01.2025 r. do Urzędu Miejskiego Trzcianki wpłynęło rozliczenie dotacji podmiotowej, sporządzone zgodnie ze wzorem stanowiącym załącznik nr 2 do zarządzenia z dnia 29 maja 2014 r., udzielonej Bibliotece w § 92113 w kwocie 3.608.000,00 zł. Na podstawie dowodu księgowego PK nr 298 pod datą 31.12.2024 r. w księgach rachunkowych Urzędu zapisem Wn 810 „Dotacje budżetowe, płatności z budżetu środków europejskich oraz środki z budżetu na inwestycje” / Ma 224 „Rozliczenie dotacji budżetowych oraz płatności z budżetu środków europejskich” ujęto rozliczenie dotacji podmiotach udzielonych Bibliotece w rozdziałach:

- 92113 w kwocie 3.608.000,00 zł,
- 92116 w kwocie 85.000,00 zł,

pomimo, że Biblioteka nie przedłożyła rozliczenia dotacji udzielonej w rozdziale 92116 „Biblioteki” w kwocie 85.000,00 zł, stosownie do postanowień zarządzenia w sprawie zasad i trybu udzielania i rozliczania dotacji podmiotowych i celowych z budżetu gminy Trzcianka dla samorządowych instytucji kultury.

Z ustaleń kontroli wynika, że na podstawie porozumienia zawartego w dniu 1 września 2000 r. pomiędzy Powiatem Czarnkowsko-Trzcianeckim a Gminą Trzcianka Bibliotece Publicznej i Centrum Kultury im. K. Iłakowiczówny w Trzciance powierzone zostało wykonywanie zadań powiatowej biblioteki publicznej dla Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego. Zgodnie z § 2 pkt 2 porozumienia *„Podstawą finansową realizacji zadań biblioteki powiatowej są środki określone w rocznych planach wydatków samorządu powiatu czarnkowsko-trzcianeckiego i przekazywane corocznie w dwóch ratach, w terminach do 30 stycznia i 31 lipca”*. Środki, o których mowa w porozumieniu przekazywane były przez Powiat w formie dotacji celowej dla Gminy Trzcianka sklasyfikowanej w rozdziale 92116 § 2320 „Dotacja celowa otrzymana z powiatu na zadania bieżące realizowane na podstawie porozumień (umów) między jednostkami samorządu terytorialnego”, które następnie przekazywane były samorządowej instytucji kultury w formie dotacji podmiotowej udzielonej z budżetu Gminy Trzcianka. Wobec powyższego do rozliczenia dotacji podmiotowej powinny mieć zastosowania zasady określone przez Burmistrza dla dotacji podmiotowych udzielanych z budżetu Gminy Trzcianka.

Z wyjaśnienia złożonego przez starszą inspektor ds. finansowych oświaty w sprawie podstaw do uznania dotacji podmiotowej udzielonej Bibliotece w kwocie 85.000,00 zł za rozliczoną wynika, że: *„Zgodnie z par. 2 pkt 4 Porozumienia zawartego 1 września 2000 roku pomiędzy Zarządkiem Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego a Biblioteką Publiczną Miasta i Gminy im. K. Iłakowiczówny w Trzciance rozliczanie otrzymanej dotacji odbywa się bezpośrednio pomiędzy biblioteką a powiatem. Gmina Trzcianka jest tylko pośrednikiem w przekazaniu do planu finansowego biblioteki środków przyznanych przez powiat. W załączeniu kopia porozumienia i rozliczenie otrzymanej dotacji przedłożone Zarządowi Powiatu za 2024 r.”*.

Ponadto ustalono, że dotacje podmiotowe w łącznej kwocie 4.841.000,00 zł udzielone z budżetu Gminy Trzcianka dla samorządowych instytucji kultury i dotacja celowa udzielona z budżetu dla Biblioteki Publicznej i Centrum Kultury w kwocie 150.000,00 zł uznano za rozliczone, mimo że w przedłożonych dokumentach nie została zamieszczona adnotacja świadcząca o zatwierdzeniu rozliczenia przez Burmistrza.

Za czynności rozliczeniowe, po stronie organu (dysponenta, który wypłacił dotację) obejmujące sprawdzenie i weryfikację dokumentów rozliczeniowych przedstawionych przez beneficjenta oraz dalsze czynności wewnętrzne w jednostce budżetowej obsługującej udzieloną dotację odpowiada kierownik jednostki budżetowej, z której planu finansowego dokonano wydatku z tytułu wypłaty dotacji - co wynika z art. 53 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270, ze zm., od 16.10.2024 r. Dz.U. z 2024 r. poz. 1530, ze zm.). Po czynnościach sprawdzających winno zapisać rozstrzygnięcie (decyzja wewnętrzna) w postaci akceptacji (zatwierdzenia) przedstawionego rozliczenia dotacji.

W zastępstwie kierownika jednostki budżetowej, akceptacji rozliczenia może dokonywać pracownik tej jednostki na podstawie imiennego upoważnienia lub ogólnego zapisu o delegacji kompetencji kierownika, zamieszczonego w zapisie regulaminu organizacyjnego jednostki zgodnie z art. 53 ust. 2 ustawy o finansach publicznych.

18. Budynkami mieszkalnymi i użytkowymi będącymi własnością Gminy Trzcianka zarządzała spółka Trzcieńskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o. w Trzciance na podstawie umowy Nr RI.272.95.2023.AR zawartej w dniu 16 listopada 2023 r. na okres od dnia 16 listopada 2023 r. do dnia 25 stycznia 2026 r. Spółka wykonywała czynności w zakresie wskazanym w umowie, m.in. w zakresie obsługi finansowej w imieniu Gminy Trzcianka. Umowa przewidywała powierzenie obsługi finansowej wydatków związanych z przekazanym zasobem komunalnym (w tym zawieranie umów z wykonawcami, dostawcami, ewidencjonowanie kosztów i wydatków w/w umów). W ramach wykonywania czynności zarządczych do zadań TTBS należało naliczanie, gromadzenie oraz rozliczanie zgodnie z zawartymi umowami należności z tytułu czynszów, opłat i innych przychodów wynikających z umów o korzystanie z nieruchomości.

W celu wykonywania powierzonych czynności, spółka posiadała:

- dostęp do trzech rachunków bankowych w ramach systemu bankowego Gminy Trzcianka. Jeden rachunek został przeznaczony do obsługi dochodów tj. przyjmowania czynszów i opłat (zrealizowane dochody przekazywane były na rachunek budżetu Gminy w trzech transzach do 15 i 25 dnia miesiąca oraz do 5 dnia następnego miesiąca), drugi do realizacji wydatków związanych z zarządzaniem zasobem (rachunek był okresowo zasilany z budżetu środkami na wydatki);
- dostęp do instalacji systemu finansowo-księgowego Radix (w oparciu o wykupioną oddzielną licencję dla 4 modułów).

W sprawie realizacji umowy o zarządzanie nieruchomościami Gminy Trzcianka, Główna księgowa wyjaśniła, że: „*W celu realizacji umowy o zarządzanie nieruchomościami Gminy Trzcianka, Trzcieńskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego ul. Stefana Żeromskiego 15 64-980 Trzcianka (TTBS) prowadzi odrębne księgi rachunkowe, całkowicie wyłączone z ewidencji własnej Spółki.*

Rozdzielność ewidencji zapewniona jest poprzez:

- *zastosowanie fizycznie odrębnej instalacji systemu finansowo-księgowego Radix (w oparciu o wykupioną oddzielną licencję dla 4 modułów), co gwarantuje prowadzenie niezależnej bazy danych wyłącznie dla operacji związanych z zarządzaniem mieniem Gminy,*
- *gromadzenie środków pieniężnych i realizację płatności wyłącznie za pośrednictwem wyodrębnionych rachunków bankowych, dedykowanych przedmiotowej umowie. Upoważnienie przedstawicieli Trzcieńskiego Towarzystwa Budownictwa Społecznego do dysponowania środkami pieniężnymi zgromadzonymi na wyodrębnionych rachunkach bankowych Gminy realizowane jest w formie Zatwierdzonej Karty Wzorów Podpisów (KWP). Złożenie podpisów przez Burmistrza i Skarbnika na KWP jest równoznaczne*

z udzieleniem pełnomocnictwa do dysponowania środkami publicznymi w zakresie niezbędnym do realizacji umowy o zarządzanie, zgodnie z limitami i zasadami określonymi w regulaminie banku oraz umowie powierzenia.

- *ewidencjonowanie operacji gospodarczych w układzie pełnej księgowości,*
- *generowanie sprawozdań budżetowych: System pozwala na automatyczne sporządzenie sprawozdań Rb-27S i Rb-28S na podstawie zaewidencjonowanych zdarzeń gospodarczych.*
- *uzyskanie danych do sprawozdawczości finansowej: Ewidencja jest dostosowana do wygenerowania danych niezbędnych do sporządzenia pełnego sprawozdania finansowego (Bilans, RZiS) dla wydzielonej działalności.*

Podstawą prawną i faktyczną do prowadzenia wyodrębnionej ewidencji księgowej, przetwarzania danych finansowych oraz generowania sprawozdań budżetowych (Rb-27S, Rb-28S) i finansowych są bezpośrednio zapisy Umowy 272.95.2023.AR z 16 listopada 2023 r. § 7”.

Opisany sposób prowadzenia obsługi finansowej w zakresie zadań powierzonych spółce TTBS jest sprzeczny z zasadami wynikającymi z przepisów art. 4 ust. 5 oraz art. 11 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2023 r. poz. 120, ze zm.). Z przepisów tych wynika, że odpowiedzialność za wykonywanie obowiązków w zakresie rachunkowości określonych ustawą, w tym z tytułu nadzoru, również w przypadku, gdy określone obowiązki w zakresie rachunkowości zostaną powierzone innej osobie za jej zgodą – ponosi kierownik jednostki. Księgi rachunkowe są prowadzone przez jednostkę. Jednostka sektora finansów publicznych nie może powierzyć prowadzenia ksiąg rachunkowych spółce. W związku z tymi regulacjami pozostaje przepis art. 54 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270, ze zm., od 16.10.2024 r. Dz. U. z 2024 r. poz. 1530, ze zm.), zgodnie z którym obowiązki i odpowiedzialność w zakresie prowadzenia rachunkowości jednostki, wykonywania dyspozycji środkami pieniężnymi i dokonywania wstępnej kontroli zgodności operacji gospodarczych i finansowych z planem finansowym oraz kompletności i rzetelności dokumentów, dotyczących operacji gospodarczych i finansowych – kierownik jednostki powierza głównemu księgowemu, który jest pracownikiem jednostki. Z kolei z art. 53 ust. 1 ustawy o finansach publicznych wynika, że – co do zasady – odpowiedzialnym za całość gospodarki finansowej jednostki sektora finansów publicznych jest jej kierownik. Zgodnie z ust. 2 tego przepisu, może on powierzyć określone obowiązki w zakresie gospodarki finansowej pracownikom jednostki. Przyjęcie obowiązków przez te osoby powinno być potwierdzone dokumentem w formie odrębnego imiennego upoważnienia albo wskazania w regulaminie organizacyjnym tej jednostki.

19. Budynkami mieszkalnymi i użytkowymi będącymi własnością Gminy Trzcianka zarządzała Spółka Trzcieńskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o. w Trzcieńcu wyłoniona w drodze przetargu podstawowego, zakończona podpisaniem umowy nr RI.272.95.2023.AR zawartej w dniu 16.11.2023 r. na okres od 01.01.2024 r. do 31.03.2025 r., której celem było zaspokojenie potrzeb mieszkańców Gminy Trzcianka poprzez zagwarantowanie efektywnego i profesjonalnego zarządzania zasobem komunalnym zgodnie z jego przeznaczeniem, wykonywanie czynności zmierzających do utrzymania zasobu komunalnego w stanie niepogorszonym, na poziomie zapewniającym bezpieczeństwo ludzi i mienia. Umowa została podpisana przez Prezesa TTBS sp. z o.o. (po stronie wykonawcy) i Burmistrza Trzcieńki (po stronie zamawiającego) przy kontrasygnacie Skarbnika Trzcieńki. W dniu 05.05.2025 r. został zawarty aneks Nr 1 do Umowy Nr RI.272.95.2023.AR z dnia 16.11.2023 r. podpisany przez Prezesa TTBS sp. z o.o. (po stronie wykonawcy) i Burmistrza Trzcieńki (po stronie zamawiającego) przy kontrasygnacie Skarbnika Trzcieńki

Zgodnie z § 6 ust. 2 pkt 2.6 ppkt 2.6.1-2.6.6 umowy Zamawiający powinien udzielić pełnomocnictwa Wykonawcy na podstawie którego Wykonawca zobowiązany jest do:

- zawierania, wypowiedzania i rozwiązywania umów najmu lokali użytkowych oraz umów dzierżawy w trybie przetargowym i bezprzetargowym zgodnie z obowiązującymi przepisami i stosownymi uchwałami Rady Miejskiej Trzcianki,
- zawierania, wypowiedzania i rozwiązywania umów najmu lokali mieszkalnych, zamiennych i socjalnych zgodnie z obowiązującymi przepisami i prawem miejscowym,
- zmiany warunków umów najmu lokali użytkowych i mieszkalnych w oparciu o stosowne uchwały Rady Miejskiej Trzcianki,
- zamiany mieszkań,
- wyrażania zgody na dokonywanie przez najemców adaptacji lokali użytkowych, na potrzeby prowadzonej przez nich działalności gospodarczych – w lokalach stanowiących przedmiot najmu,
- wyrażania zgody na zmiany naruszające substancje lokalu lub budynku w związku ze sposobem korzystania z lokali mieszkalnych lub użytkowych.”

Kontrolującym nie zostało przedłożone pełnomocnictwo, o którym mowa w § 6 ust. 2 pkt 2.6 ppkt 2.6.1-2.6.6. Umowy Nr RI.272.95.2023.AR z dnia 16.11.2023 r.

Z wyjaśnień pełniącego obowiązki Kierownika Referatu Inwestycji i Środków Zewnętrznych, wynika że: „Oświadczam, że w posiadanych dokumentach Urzędu Miejskiego, nie odnaleziono pełnomocnictwa udzielonego przez Zamawiającego dla Wykonawcy, wymaganego zgodnie z § 6 ust. 2 pkt 6 ppkt 1-6 umowy nr RI.272.95.2023.AR, zawartej w dniu 16 listopada 2023 r.” „W odpowiedzi na ustalenia kontroli dotyczące braku odrębnego dokumentu pełnomocnictwa dla Prezesa Trzcianeckiego Towarzystwa Budownictwa Społecznego (TTBS) w okresie obowiązywania umowy o zarządzanie zasobem komunalnym w latach 2024-2025, wyjaśniam co następuje:

- brak formalnego dokumentu pełnomocnictwa w latach 2024-2025 wynikał z omyłki o charakterze biurowo-organizacyjnym. Intencją Burmistrza Trzcianki, jako organu wykonawczego Gminy, było powierzenie zarządu mieniem komunalnym Spółce gminnej, co zostało wyrażone wprost poprzez zawarcie Umowy o zarządzanie. Należy podkreślić, że mimo braku odrębnego dokumentu pełnomocnictwa:

1. Skuteczność działań: Prezes TTBS działał w imieniu Gminy na podstawie ważnej i skutecznej umowy cywilnoprawnej. Wszystkie czynności zarządcze podejmowane przez Spółkę w tym okresie były przez Gminę akceptowane, a usługi rozliczane na bieżąco.
2. Dorozumiana wola (per facta concludentia): Współpraca opierała się na stałym dorozumianym potwierdzeniu umocowania Prezesa TTBS przez Burmistrza. Żadna czynność prawna dokonana przez Zarządcę w tym okresie nie została przez Gminę zakwestionowana.
3. Brak szkody: Sytuacja ta nie rodziła negatywnych skutków finansowych ani prawnych dla Gminy dla Gminy Trzcianka. Zadania własne gminy w zakresie gospodarki mieszkaniowej były realizowane w sposób ciągły i niezakłócony.

Działania naprawcze:

1. W celu wyeliminowania w przyszłości, przy zatwierdzaniu nowej umowy na zarządzanie obowiązującej od 1 stycznia 2026 r. dopełniono wszelkich formalności. Burmistrza Trzcianki udzielił Prezesowi TTBS stosownego pełnomocnictwa.
2. Aneks nr 1/2026 z dnia 26 stycznia 2026 roku unormowano również stan prawny terminów realizacji.”

Zgodnie z art. 103 ust. 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. z 2023 r., poz. 1610, ze zm. od 17.07.2024 r. Dz. U. z 2024 r., poz. 1061, ze zm. od 06.08.2025 r. Dz. U. z 2025 r., poz. 1071) jeżeli zawierający umowę jako pełnomocnik nie

ma umocowania albo przekroczy jego zakres, ważność umowy zależy od jej potwierdzenia przez osobę, w której imieniu umowa została zawarta.

Stosownie do art. 103 § 2 ustawy Kodeks cywilny druga strona może wyznaczyć osobie, w której imieniu umowa została zawarta, odpowiedni termin do potwierdzenia umowy; staje się wolna po bezskutecznym upływie wyznaczonego terminu.

W braku potwierdzenia ten, kto zawarł umowę w cudzym imieniu, obowiązany jest do zwrotu tego, co otrzymał od drugiej strony w wykonaniu umowy, oraz do naprawienia szkody, którą druga strona poniosła przez to, że zawarła umowę nie wiedząc o braku umocowania lub o przekroczeniu jego zakresu (art. 103 § 3 ustawy Kodeks cywilny).

Zgodnie z art. 104 ustawy Kodeks cywilny jednostronna czynność prawna dokonana w cudzym imieniu bez umocowania lub z przekroczeniem jego zakresu jest nieważna. Jednakże gdy ten, komu zostało złożone oświadczenie woli w cudzym imieniu, zgodził się na działanie bez umocowania, stosuje się odpowiednio przepisy o zawarciu umowy bez umocowania.

Przepis art. 105 ustawy Kodeks cywilny stanowi, że jeżeli pełnomocnik po wygaśnięciu umocowania dokona w imieniu mocodawcy czynności prawnej w granicach pierwotnego umocowania, czynność prawna jest ważna, chyba że druga strona o wygaśnięciu umocowania wiedziała lub z łatwością mogła się dowiedzieć.

W przedstawionym stanie faktycznym nie ma już możliwości konwalidowania czynności prawnej, gdyż umowa nr RI.272.95.2023.AR zawarta w dniu 16.11.2023 r. rozwiązała z końcem 2025 roku.

Obowiązek udzielenia pełnomocnictwa w w/w zakresie wynika z art. 25 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2024 r., poz. 1145, ze zm.) który stanowi, że gminnym zasobem nieruchomości gospodaruje wójt, burmistrz albo prezydent miasta. Gospodarowanie zasobem polega w szczególności na wykonywaniu czynności, o których mowa w art. 23 ust. 1, w tym m.in. wydzierżawianie, wynajem, użyczenie oraz oddawanie w użytkowanie nieruchomości wchodzących w skład zasobu.

Brak pełnomocnictwa (wbrew twierdzeniom pracownika Gminy Trzcianka, że jest to brak formalny) czyni czynności prawne dokonane przez Wykonawcę nieważnymi, nie wywierającymi skutków prawnych.

20. W zakresie gospodarowania mieniem gminnym kontrola wykazała naruszenie przepisów ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2021 r. poz. 1899, ze zm., od 24.02.2023 r. Dz. U. z 2023 r., poz. 344, ze zm., od 30.07.2024 r. Dz. U. z 2024 r. poz. 1145, ze zm.) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 r. w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości w ogłoszeniu o przetargu ustnym nieograniczonym (Dz. U. z 2021 r., poz. 2213), a mianowicie kontrola zbycia niezabudowanej nieruchomości położonej w Trzciance oznaczonej jako działka o numerze geodezyjnym 309/39, wykazała że:
- 1) wykaz nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży oraz ogłoszenie o przetargu nie zawiera opisu nieruchomości, wymaganego zapisem art. 35 ust. 2 pkt 5 ustawy w związku z § 13 pkt 1 rozporządzenia tj. terminu zagospodarowania nieruchomości;
  - 2) w informacji z dnia 22.11.2024 r. o wyniku przetargu ustnego nieograniczonego na zbycie nieruchomości stanowiących własność Gminy Trzcianka jako nabywcę nieruchomości działki nr geod. 309/39 w Trzciance błędnie wskazano nabywcę nieruchomości. W wyjaśnieniu w sprawie Kierownik Referatu Planowania i Gospodarki Nieruchomościami podał: „*Błąd powstał w wyniku niezamierzonej oczywistej omyłki pisarskiej.*”

21. W zakresie przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności, kontrola wykazała, że po rozpatrzeniu wniosku Państwa B.i M. Ł., decyzją RPI.G.6826.70.2011.GK z dnia 02.04.2012 r. wydaną na podstawie art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071, ze zm.), art. 1 ust. 1, art. 3 ust. 1 pkt 2, ust. 3, art. 4 ust. 1, 2 i 8 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego przysługującego osobom fizycznym w prawo własności (Dz. U. z 2005 r. Nr 175, poz. 14659) ze zmianami ogłoszonymi w ustawie z dnia 7 września 2007 r. o zmianie ustawy o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego w prawo własności oraz art. 2 ustawy z dnia 28 lipca 2011 r. o zmianie ustawy o gospodarce nieruchomościami oraz niektórych ustaw, Burmistrz Miasta Trzcianki przekształcił prawo użytkowania wieczystego działki oznaczonej numerem ewidencyjnym 3086/7 o pow. 0,2930 ha w prawo własności nieruchomości. Wysokość opłaty za przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności ustalono na kwotę 29.060,00 zł, z tego I wpłatę na kwotę 5.812,00 zł z terminem płatności przez dotychczasowego użytkownika wieczystego 14 dni od daty otrzymania decyzji. Pozostała kwota 23.248,00 zł wraz z oprocentowaniem wg stopy redyskonta weksli stosowanej przez NBP do wysokości 35.000,00 zł stanowi zabezpieczenie hipoteczne, płatne przez okres 20 lat. Raty płatne w terminie do 31 marca każdego roku w kwocie 1.453,00 zł + oprocentowanie. Decyzja stała się ostateczna w dniu 17.04.2012 r.

Zgodnie z art. 4 ust. 2a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości opłatę z tytułu przekształcenia należy wnieść w terminie 14 dni od dnia, w którym decyzja stała się ostateczna natomiast w decyzji określono termin płatności I wpłaty w kwocie 5.812,00 zł w terminie 14 dni od dnia otrzymania decyzji. W pouczeniu decyzji zawarto zapis: „*od niniejszej decyzji służy stronie odwołanie do samorządowego Kolegium Odwoławczego w Pile za moim pośrednictwem, w terminie 14 dni, od jej doręczenia.*”

Ponadto z treści powyższej decyzji wynika, że rozłożona na raty wysokość opłaty za przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności w wysokości 29.060,00 zł została rozłożona łącznie na 21 rat co naruszało art. 4 ust. 3 ustawy o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości, który stanowi, że opłatę, o której mowa w ust. 1, rozkłada się, na wniosek użytkownika wieczystego, na raty, na czas nie krótszy niż 10 lat i nie dłuższy niż 20 lat, chyba że wnioskodawca wystąpi o okres krótszy niż 10 lat. Pierwszą wpłatę w wysokości 5.812,00 zł użytkownik wieczysty zobowiązany był wpłacić w terminie 14 dni od dnia otrzymania decyzji co uczynił dnia 17.04.2012 r. Natomiast pozostałe 20 rat w wysokości 1.453,00 zł (każda) płatne są w terminie do 31 marca każdego roku po 1.453,00 zł. Biorąc pod uwagę I wpłatę w wysokości 5.812,00 zł, pozostałe 19 rat (a nie jak wynika z decyzji 20 rat) powinno opiewać na kwotę 1.223,58 zł każda. Z analizy kartoteki wynika, że: do dnia 17.12.2025 r. tytułem przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności wpłacono I ratę wysokości 5.812,00 zł i 13 rat w wysokości 1.453,00 zł każda (13 x 1 453,00 zł = 18.889,00 zł) co łącznie daje kwotę 24.701,00 zł. Pozostała do uregulowania kwota to 4.359,00 zł. Wpłata kolejnych przypisanych na podstawie decyzji RPI.G.6826.70.2011.GK z dnia 02.04.2012 r. (błędnej) na koncie podatnika 7 rat w wysokości 1.453,00 zł każda (7 rat x 1.453,00 zł), spowodowałyby nadpłatę w wysokości 5.812,00 zł. Z wyjaśnień złożonych w trakcie kontroli wynika, że: „*W 2012 na podstawie obowiązujących przepisów ustawy z 2005 r. o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego w prawo własności wydano decyzję na podstawie, której Państwo (...), za odpłatnością, przekształcili prawo użytkowania wieczystego działki nr 3086/7, w prawo własności. Wartość ustalona na podstawie operatu szacunkowego, została rozłożona na raty, gdzie pierwsza rata była wyższa, a pozostałe 20 rat płatne przez 20 lat, niższe. Rozłożenie na raty pozostałej kwoty*

w decyzji zostało nieprawidłowo rozliczone (zawyżone raty). Decyzje wydawane w latach 2012-2016, które stały się prawomocne, przekazywane były do Referatu Finansowo-Budżetowego w celu ściągania należności. Należy wyraźnie podkreślić, że decyzje te nie były przygotowywane przez obecnych pracowników Referatu Planowania i Gospodarki Nieruchomościami. Ponadto nie były one weryfikowane pod względem rachunkowym. Jednocześnie brak było podstaw ku temu aby w następnych latach ostateczne decyzje miały być poddawane następnej kontroli pod względem prawidłowości ich wydania, tym bardziej że strony postępowania nie wnosiły do nich żadnych zastrzeżeń. Dlatego z uwagi na błędy jakie wystąpiły w decyzji nr RPI/G.6826.70.2011.GK tut. organ podejmie działanie dot. wszczęcia postępowania zgodnie z kodeksem postępowania administracyjnego w celu dokonania ponownego przeliczenia i zmiany w części przedmiotowej decyzji. Wymagać jednak to będzie zweryfikowania dokładnego trybu w jakim miałyby to nastąpić, tak aby postępowanie tut. organu nie budziło wątpliwości prawnych.”

22. W zakresie dochodzenia należności z tytułu czynszu dzierżawnego, stwierdzono, że poza wezwaniami do zapłaty nie podjęto czynności zmierzających do egzekucji zaległości. Gmina Trzcianka oprócz dwóch wezwań do zapłaty nie skierowała sprawy na drogę postępowania sądowego, czym nie dopełniła obowiązku wynikającego z art. 42 ust. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270, od 16.10.2024 r. Dz. U. z 2024 r. poz. 1530, ze zm.), dotyczącego obowiązku podejmowania przez jednostki sektora finansów publicznych czynności zmierzających do wykonania przez dłużników zobowiązań mających charakter cywilnoprawny.

Zgodnie z art. 118 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. z 2020 r., poz. 1740 ze zmianami) przedawnieniu uległy należności z tytułu czynszu dzierżawy za okres VI/2021, VII/2021, VIII/2021, IX/2021, X/2021, XI/2021, XII/2021, I/2022, II, 2022, III/2022, IV/2022 w wysokości 3.153,37 zł netto (do której naliczony został podatek VAT w wysokości 725,29 zł).

Z wyjaśnień złożonych w trakcie kontroli wynika, że: *„Wobec braku wpłat, podjęto czynności windykacyjne w postaci wysłania wezwania do zapłaty datowane na 23.02.2022 r. W procesie przekazywania i przejmowania obowiązków oraz weryfikacji ogromnej ilości spraw i ich pilności, akta dotyczące przedmiotowej dzierżawy i zbliżającego się terminu przedawnienia za rok 2021 zostały niedoszacowane pod kątem priorytetu działania prawnego w pierwszym okresie pracy nowego referenta, co w rezultacie uniemożliwiło podjęcie skutecznych kroków prawnych przed upływem terminu. W okresie objętym zaległościami (2021-2022) oraz bezpośrednio po nim, jednostka nie posiadała wystarczająco zautomatyzowanych procedur monitorowania spraw, dla których zbliżał się termin przedawnienia. System ewidencyjny / księgowy nie generował automatycznych i obligatoryjnych alertów na 6 miesięcy przed końcem trzyletniego terminu.”*

23. W zakresie procedury opracowywania planów finansowych jednostek budżetowych stwierdzono naruszenie przepisów:

- 1) ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270, ze zm., od 16.10.2024 r. Dz. U. z 2024 r. poz. 1530, ze zm.),
- 2) rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 7 grudnia 2010 r. w sprawie sposobu prowadzenia gospodarki finansowej jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1718).

Po przekazaniu Radzie Miejskiej Trzcianki projektu uchwały budżetowej Gminy Trzcianka na rok 2024 ustalonego zarządzeniem Nr 145/23 Burmistrza Trzcianki z dnia 14 listopada 2023 r., w dniu 17 listopada 2023 r. Burmistrz przekazał podległym jednostkom niezbędne do opracowania projektów finansowych informacje o kwotach dochodów i wydatków

przyjętych w projekcie uchwały budżetowej. Zgodnie z art. 248 ust. 2 ustawy o finansach publicznych podległe jednostki opracowują projekty planów finansowych w terminie 30 dni od dnia otrzymania informacji niezbędnych do opracowania projektów ich planów finansowych, nie później jednak niż do dnia 22 grudnia. Z ustaleń kontroli wynika, że dwie jednostki tj. Szkoła Podstawowa Nr 1 w Trzciance i Szkoła Podstawowa w Siedlisku opracowały projekty swoich planów finansowych, z naruszeniem terminu, o którym mowa w art. 248 ust. 2 ustawy. Projekty planów finansowych na 2024 rok wyżej wymienionych szkół zostały zatwierdzone przez ich dyrektorów zarządzeniami w sprawie przyjęcia projektu planu finansowego na 2024 rok podjętymi w dniu 8 stycznia 2024 r.

Stanowiło to naruszenie:

- art. 248 ust. 2 ustawy o finansach publicznych,
- § 5 ust. 3 rozporządzenia w sprawie sposobu prowadzenia gospodarki finansowej jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych uszczegóławiającego obowiązek przekazania informacji w celu opracowania planów finansowych stanowiącego, że: *„Projekty planów finansowych, zapewniające zgodność kwot dochodów i wydatków z projektem uchwały budżetowej, są zatwierdzane przez kierowników jednostek i przekazywane zarządowi jednostki samorządu terytorialnego w terminie 30 dni od dnia otrzymania informacji, o których mowa w ust. 1, nie później jednak niż do dnia 22 grudnia roku poprzedzającego rok budżetowy”*.

Skutkiem powyższego było nieopracowanie przez podległe jednostki projektów planów finansowych na 2024 rok zapewniających zgodność kwot dochodów i wydatków z projektem uchwały budżetowej.

Odpowiedzialnymi za powstałe nieprawidłowości są pracownicy w zakresie wykonywanych przez nich czynności, Burmistrz oraz Skarbnik Gminy poprzez nienależyte wypełnianie obowiązków wynikających z przepisów prawa, w tym z tytułu nadzoru.

II.

Kontrola zagadnień dotyczących naliczania i ewentualnej egzekucji udzielonych bonifikat w przypadkach określonych w art. 68 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2018 r. poz. 2204, ze zm., od 15.01.2020 r. Dz. U. z 2020 r. poz. 65, ze zm., od 12.11.2020 r. Dz. U. z 2020 r. poz. 1990, ze zm., od 21.10.2021 r. Dz. U. z 2021 r. poz. 1899, ze zm., od 24.02.2023 r. Dz. U. z 2023 r. poz. 344, ze zm., od 30.07.2024 r. Dz. U. z 2024 r. poz. 1145, ze zm.) wykazała, że zasady udzielania bonifikat określone zostały uchwałą Nr XVI/118/1 Rady Miejskiej Trzcianki z dnia 25 listopada 2015 r. w sprawie określenia zasad sprzedaży lokali mieszkalnych stanowiących własność Gminy Trzcianka oraz bonifikat przysługujących ich nabywcom, zmienioną uchwałą NR LX/626/23 Rady Miejskiej Trzcianki z dnia 23 lutego 2023 r. zmieniającą uchwałę nr XVI/118/15 Rady Miejskiej Trzcianki z dnia 25 listopada 2015 r. w sprawie określenia zasad sprzedaży lokali mieszkalnych stanowiących własność gminy Trzcianka oraz bonifikat przysługujących ich nabywcom. Z przedłożonej dokumentacji dotyczącej przypadków zbycia przez właścicieli lokali mieszkalnych nabytych od Gminy Trzcianka z udzieleniem bonifikaty, wynika że kolejni właściciele ww. nieruchomości są dla pierwotnych nabywców osobami bliskimi, w rozumieniu art. 4 pkt 13 ustawy o gospodarce nieruchomościami.

W jednym przypadku nabywca – zbył nieruchomość na rzecz innych osób, a środki uzyskane z jego sprzedaży wykorzystane zostały w ciągu 12 miesięcy na nabycie innego lokalu mieszkalnego będącego przedmiotem spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego, dotyczyło to zbycia lokalu mieszkalnego przy ul. Sikorskiego w Trzciance. Kontrola wykazała, że w dniu 29.07.2020 r. na podstawie aktu notarialnego Rep. A nr 5515/2020 – „Umowa ustanowienia odrębnej własności lokalu i umowa sprzedaży” najemca

nabył przedmiotową nieruchomość z zastosowaniem zgodnie z § 4 ust. 2 uchwały oraz § 5 ust. 1 pkt 2 uchwały Rady Miejskiej Trzcianki numer XVI/118/15 z dnia 25 listopada 2015 r., bonifikaty w wysokości 90%. W związku z powyższym cena sprzedaży stanowiła kwotę 2.530,00 zł i została w całości przez kupującą sprzedawcy zapłacona. Następnie dnia 25.03.2024 r. na podstawie aktu notarialnego rep. A 798/2024 nabywca nieruchomości z udzieloną bonifikatą zbył lokal na rzecz osoby obcej, za który uzyskał cenę 77.000,00 zł. Pismem z dnia 20.01.2025 r. pierwotny nabywca wniósł zapytanie o treści: „Proszę udzielenie informacji czy Gmina zażąda zwrotu bonifikaty udzielonej przy sprzedaży lokalu przy ul. Sikorskiego ... akt notarialny (29.07.2020 r.), w przypadku gdy lokal został zbyty 25.03.2024 r. a zakupiłabym maksymalnie do 24.03.2025 r. udziału w nieruchomości lokalowej w Pile ul. Kazimierza Wielkiego .... (aktualnie posiadam 1/2 udziałów tej nieruchomości). Za jaką kwotę muszę dokonać zakupu dalszej części tej nieruchomości.”. Burmistrz Trzcianki udzielił odpowiedzi pismem sygn. akt: RGK.7125.6.2020.AC z dnia 22.01.2025 r. w treści, którego przywołano wyrok Sądu Najwyższego z dnia 1 lipca 2024 r. I CSK 916/23, z którego wynika, że: „Zwolnienie od obowiązku zwrotu udzielonej bonifikaty przewidziane w art. 68 ust. 2a punkt 5 u.g.n. służy temu samemu celowi, co jej udzielenie, a więc zapewnieniu zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych byłego najemcy, nie zaś uzyskaniu przez niego, kosztem środków publicznych z uwagi na udzielenie bonifikaty, środków finansowych na realizację innych, wcześniej powstałych projektów mieszkaniowych (uchwała SN z 30 marca 2012 r., III CZP 4/12). Treść pisma stanowi akta kontroli 147.

III.

Przedmiotem kontroli kompleksowej było również osiągnięcie wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli, o których mowa w art. 30 ust. 3 z uwzględnieniem art. 30a ust. 3 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2023 r. poz. 984, ze zm. od 04.07.2024 r. Dz. U. z 2024 r., poz. 986, ze zm.).

Obsługa finansowo-księgowo, administracyjna i organizacyjna jednostek oświaty prowadzona była i jest nadal przez poszczególne jednostki organizacyjne oświaty.

Sprawozdanie z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach prowadzonych przez jednostkę samorządu terytorialnego za 2024 rok zostało sporządzone przez Urząd Miejski w dniu 17 stycznia 2025 r.

Sprawozdanie zostało przekazane Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Poznaniu, Radzie Miejskiej Trzcianki, dyrektorom szkół i przedszkoli prowadzonych przez Gminę Trzcianka oraz związkom zawodowym zrzeszającym nauczycieli, w dniu 20 stycznia 2025 r., tj. w terminie, o którym mowa w art. 30a ust. 5 ustawy Karta Nauczyciela.

Po ustaleniu średniorocznej struktury zatrudnienia nauczycieli początkujących, mianowanych i dyplomowanych oraz porównaniu wymaganych wynagrodzeń z faktycznie wypłaconymi w 2024 roku wynagrodzeniami ustalono, że wysokość średnich wynagrodzeń, o których mowa w art. 30 ust. 3 w składnikach wskazanych w art. 30 ust. 1 ustawy Karta Nauczyciela osiągnęli nauczyciele na wszystkich stopniach awansu zawodowego. W związku z tym nie wystąpiła konieczność wypłaty jednorazowego dodatku uzupełniającego.

W trakcie poprzedniej kontroli kompleksowej stwierdzono, że wysokość średnich wynagrodzeń nauczycieli w 2020 roku nie osiągnęli nauczyciele na wszystkich stopniach awansu zawodowego i wówczas zachodziła konieczność wypłaty jednorazowego dodatku uzupełniającego nauczycielom na wszystkich stopniach awansu zawodowego w łącznej kwocie 578.645,69 zł.

IV.

Przeprowadzona kontrola problemowa „Wydatków jednostek samorządu terytorialnego na funkcjonowanie organów stanowiących” wykazała, że:

- 1) wysokość diet miesięcznych, przysługujących radnym w latach 2023 i 2024 regulowały uchwały: nr XX/145/04 Rady Miejskiej z dnia 24 marca 2004 r. w sprawie ustalania diet dla radnych Rady Miejskiej Trzcianki i nr II/9/24 Rady Miejskiej z dnia 23 maja 2024 r. w sprawie ustalania diet dla radnych Rady Miejskiej Trzcianki (Dz. Urz. Woj. Wlkp. 2024.5348 z dnia 2024.06.06.). Pierwsza z wymienionych uchwał zmieniana była: uchwałą nr XXI/159/04 Rady Miejskiej z dnia 24 marca 2004 r. w sprawie zmiany uchwały Nr XX/145/04 Rady Miejskiej Trzcianki z dnia 24 marca 2004 roku w sprawie ustalenia diet dla radnych Rady Miejskiej Trzcianki. Uchwała obowiązywała z dniem podjęcia, z mocą od dnia 1 maja 2004 r.; uchwałą nr VI/30/07 Rady Miejskiej z dnia 15 marca 2007 r. w sprawie zmiany uchwały Nr XX/145/04 Rady Miejskiej Trzcianki z dnia 24 marca 2004 roku w sprawie ustalenia diet dla radnych Rady Miejskiej Trzcianki. Uchwała obowiązywała z dniem podjęcia; uchwałą nr VIII/62/19 Rady Miejskiej z dnia 25 kwietnia 2019 r. w sprawie zmiany uchwały Nr XX/145/04 Rady Miejskiej Trzcianki z dnia 24 marca 2004 roku w sprawie ustalenia diet dla radnych Rady Miejskiej Trzcianki. Uchwała obowiązywała z dniem podjęcia; uchwałą nr LX/630/23 Rady Miejskiej z dnia 23 lutego 2023 r. w sprawie zmiany uchwały Nr XX/145/04 Rady Miejskiej Trzcianki z dnia 24 marca 2004 roku w sprawie ustalenia diet dla radnych Rady Miejskiej Trzcianki. Uchwała obowiązywała z dniem podjęcia. Powyższa uchwała i zmiany nie zostały opublikowane w Dzienniku Urzędowym Województwa Wielkopolskiego jako akt prawa miejscowego. Uchwały zawierają wady polegające na braku określenia obowiązku publikacji tego aktu w dzienniku urzędowym, co oznacza, że przedmiotowa uchwała została podjęta z naruszeniem art. 4 ust. 1 i art. 13 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2000 r. Nr 62, poz. 718, ze zmianami). Z wyjaśnienia, wynik że: „*Uchwały rady gminy w sprawie ustalenia wysokości diet radnych oraz zasad zwrotu kosztów podróży były dawniej traktowane jako akty wewnętrzne, dotyczące organizacji pracy organów gminy. Potwierdza to wieloletnia praktyka i brak zastrzeżeń do uchwały ze strony organu nadzoru. W styczniu 2024 r. Wojewoda Wielkopolski w piśmie zn. NP.-III.40.1.2024 wskazał na obowiązek publikacji uchwał w sprawie ustalenia wysokości diet oraz zasad zwrotu kosztów podróży. W maju 2024 roku Rada Miejska Trzcianki podjęła uchwałę Nr II/9/24 w sprawie diet dla radnych, która została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Wielkopolskiego (Dz. Urz. Woj. WLKP. z 2024r., poz.5348).*”;
- 2) W latach 2023 r. i 2024 wystąpiły przypadki wypłaty diet w całości przysługujących 21 radnym Rady Miejskiej w Trzciance za miesiące, w którym nie odbyły się sesje ani posiedzenia komisji Rady Miejskiej Trzcianki tj. w miesiącu lipcu 2023 (z wyjątkiem posiedzenia Komisji Rewizyjnej, które odbyło się w dniu 28.07.2023 r. oraz Komisji Środowiska i Rozwoju Wsi, która obradowała w dniu 27.07.2023r.) oraz w miesiącu lipcu 2024 r. (z wyjątkiem posiedzenia Komisji Skarg, Wniosków i Petycji, które odbyło się w dniu 08.07.2024 r.). Z wyjaśnień złożonych w trakcie kontroli wynika, że: „*Zgodnie z obowiązującymi przepisami radnym przysługują diety na zasadach określonych przez radę gminy. Dieta przysługuje radnemu za całokształt prac związanych z pełnieniem mandatu, a zatem za pracę w organach gminy, jak również za działalność wykraczającą poza pracę na konkretnych posiedzeniach (§ 1 ust. 1 uchwały Nr II/9/24 Rady Miejskiej Trzcianki z dnia 23 maja 2024 r. w sprawie ustalenia diet dla radnych Rady Miejskiej Trzcianki – Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z 2024r., poz. 5348).*”;

- 3) zgodnie z art. 25 ust. 3 u.s.g. pracodawca obowiązany jest zwolnić radnego od pracy zawodowej w celu umożliwienia mu brania udziału w pracach organów gminy. W toku kontroli ustalono, że w składzie osobowym Rady Miejskiej Trzciianki w roku 2023 i 2024 zasiadali radni będący jednocześnie pracownikami jednostek podległych Gminie Trzciianka. Z uwagi na to, że kontrola problemowa przeprowadzona została w Urzędzie Miejskim Trzciianki, a nie w jednostkach podległych, odstąpiono od weryfikacji pobierania przez radnych wynagrodzenia za pracę w godzinach, w których pracownicy wykonywali mandat radnego oraz sposobu odpracowania tych godzin.

Przedstawiając Panu Burmistrzowi ustalenia kontroli Regionalna Izba Obrachunkowa w Poznaniu wnosi o ich wykorzystanie w celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości oraz usprawnienia gospodarki finansowej Gminy Trzciianka, w tym poprzez realizację następujących wniosków pokontrolnych.

1. Zobowiązać Skarbnika oraz służby finansowe do wyeliminowania nieprawidłowości stwierdzonych w zakresie prowadzenia ksiąg rachunkowych oraz do przestrzegania zasad zawartych w:
  - ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1483, ze zm.),
  - ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2023 r. poz. 120, ze zm.),
  - rozporządzeniu Ministra Finansów i Rozwoju z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r. poz. 342, ze zm.),
  - uregulowaniach wewnętrznych jednostki w zakresie zasad (polityki) rachunkowości,a w szczególności:
  - 1) dokonać stosownych zmian obowiązujących uregulowań wewnętrznych w zakresie zasad (polityki) rachunkowości w zakresie wskazanym w niniejszym wystąpieniu pokontrolnym, a w szczególności zapewnić aby powyższe uregulowania:
    - a) określały przyjęte zasady klasyfikacji zdarzeń, stosownie do przepisu art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. a ustawy,
    - b) określały zasady ujmowania w księgach rachunkowych operacji gospodarczych dotyczących zasilania i dokonywania wydatków przy użyciu służbowych kart płatniczych,
    - c) określały zasady ujmowania w księgach rachunkowych operacji gospodarczych dotyczących dochodów pobieranych za pomocą terminali płatniczych,
  - 2) obowiązujące w Urzędzie Miejskim w Trzciiance uregulowania wewnętrzne określające zasady przyznawania i korzystania ze służbowych kart płatniczych uzupełnić o zasady przyznawania karty płatniczej, w sytuacji gdy jej użytkownikiem jest Burmistrz,
  - 3) od użytkowników służbowych kart płatniczych pobierać oświadczenia o wyrażeniu zgody na potrącenie z wynagrodzenia należności wynikających z kwot nierozliczonych oraz z tytułu nieprawidłowego wykorzystania środków z karty płatniczej, stosownie do zapisów zarządzenia Nr 23/21 Kierownika Urzędu Miejskiego Trzciianki z dnia 14 maja 2021 r. w sprawie określenia szczegółowych zasad korzystania ze służbowych kart płatniczych przy dokonywaniu wydatków z budżetu gminy Trzciianka,
  - 4) operacje gospodarcze ujmować w księgach rachunkowych budżetu i Urzędu zgodnie z ich treścią ekonomiczną, stosownie do art. 4 ust. 2 ustawy o rachunkowości,
  - 5) zobowiązania z tytułu wyemitowanych obligacji ewidencjonować na koncie 260 „Zobowiązania finansowe”,

- 6) ewidencję szczegółową do konta 011 „Środki trwałe” prowadzić w sposób umożliwiający ustalenie wartości gruntów stanowiących własność jednostki samorządu terytorialnego, przekazanych w użytkowanie wieczyste innym podmiotom, stosownie do zasad funkcjonowania tego konta opisanych w Planie kont dla jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych będącym załącznikiem nr 3 do rozporządzenia,
  - 7) zapisów księgowych w ewidencji szczegółowej do kont księgi głównej dokonywać mając na uwadze art. 16 ust. 1 ustawy o rachunkowości, zgodnie z którym księgi pomocnicze mają na celu uszczegółowienie zapisów dokonanych na kontach syntetycznych w ujęciu systematycznym,
  - 8) ewidencję pozabilansową na koncie 998 „Zaangażowanie wydatków budżetowych roku bieżącego” prowadzić w sposób zgodny z opisem zawartym w Planie kont dla jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych będącym załącznikiem nr 3 do rozporządzenia, mając na uwadze postanowienia art. 40 ust. 2 pkt 2 ustawy o finansach publicznych i art. 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości,
  - 9) środki trwałe ujmować w ewidencji księgowej według cen ich nabycia lub kosztów wytworzenia, stosownie do art. 28 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 ustawy o rachunkowości.
2. W zakresie inwentaryzacji składników majątkowych zapewnić przestrzeganie art. 26 i art. 27 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2023 r. poz. 120, ze zm.), a w szczególności:
- 1) w wygenerowanych komputerowo drukach arkuszy spisu z natury zaniechać ujmowania ilości składników majątkowych podlegających spisowi. Spis z natury składników mienia polega na ustaleniu rzeczywistej ilości inwentaryzowanego majątku poprzez jego przeliczenie, zmierzenie, zważenie lub oszacowanie i ujęciu wyników tych ustaleń w arkuszach spisu z natury,
  - 2) inwentaryzację przeprowadzać w terminach ustalonych przez kierownika jednostki w zarządzeniu o przeprowadzeniu inwentaryzacji,
  - 3) w przypadku rozpoczęcia spisu z natury przed dniem 31 grudnia danego roku, wyniki inwentaryzacji na dzień 31 grudnia ustalać uwzględniając zmiany (zwiększenia i zmniejszenia) jakie nastąpiły pomiędzy dniem faktycznego spisu z natury a dniem bilansowym, stosownie do przepisu art. 26 ust. 3 pkt 1 ustawy o rachunkowości,
  - 4) powiadamiać właścicieli składników aktywów objętych inwentaryzacją drogą spisu z natury, znajdujących się w jednostce i powierzonych jej do używania, o wynikach spisu, stosownie do art. 26 ust. 2 ustawy o rachunkowości,
  - 5) inwentaryzację organizować i przeprowadzać w taki sposób, żeby objąć nią wszystkie składniki majątku znajdujące się w jednostce, a fakt przeprowadzenia inwentaryzacji odpowiednio udokumentować, stosownie do art. 26 ust. 1 oraz art. 27 ust. 1 ustawy o rachunkowości,
  - 6) rzetelnie przeprowadzać inwentaryzację i dokumentować jej przebieg, stosownie do art. 27 ust. 1 ustawy o rachunkowości,
  - 7) rzeczywiste stany składników mienia ustalone w inwentaryzacji porównywać z zapisami ewidencji księgowej, wyniki inwentaryzacji powiązać z zapisami ksiąg rachunkowych, stosownie do art. 27 ust. 2 ustawy o rachunkowości,
  - 8) inwentaryzację poszczególnych aktywów i pasywów przeprowadzać z zastosowaniem metod wskazanych w art. 26 ust. 1 ustawy, w tym:
    - a) długoterminowe aktywa finansowe (udziały, akcje) – drogą uzyskania od kontrahentów potwierdzeń prawidłowości wykazanego w księgach rachunkowych jednostki stanu tych aktywów oraz wyjaśnienia i rozliczenia ewentualnych różnic
    - b) zobowiązania z tytułu zaciągniętych kredytów - drogą porównania danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami i weryfikacji wartości tych składników,

- 9) inwentaryzację składników, które nie podlegają inwentaryzacji w drodze spisu z natury lub uzgodnienia salda, przeprowadzać rzetelnie porównując dane ewidencji księgowej odpowiednimi dokumentami i weryfikacji wartości tych składników. Wyniki inwentaryzacji dokumentować w sposób, który powinien zostać określony przez kierownika jednostki w przepisach wewnętrznych dotyczących inwentaryzacji,
  - 10) wyniki inwentaryzacji przedkładać do zatwierdzenia przez Burmistrza Trzcianki, stosownie do art. 4 ust. 5 w związku z ust. 3 pkt 3 ustawy o rachunkowości.
3. Bilans jednostki budżetowej sporządzać zgodnie z przepisami określonymi w ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2023 r. poz. 120, ze zm.) w szczególności należności, które stają się wymagalne w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego wykazywać pod pozycją II. „Należności krótkoterminowe” bilansu Urzędu Miejskiego Trzcianki, mając na uwadze art. 3 ust. 1 pkt 18 lit. c ustawy o rachunkowości.
  4. Przy sporządzaniu sprawozdań budżetowych zwiększyć nadzór i kontrolę oraz przestrzegać przepisów rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 stycznia 2025 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2025 r. poz. 133, ze zm.), w szczególności:
    - 1) w jednostkowych sprawozdaniach budżetowych: Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych, Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych i Rb-27ZZ z wykonania planu dochodów budżetowych związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami zamieszczać nazwę i adres jednostki sprawozdawczej, zgodnie ze wzorami tych sprawozdań będącymi załącznikami nr 7, 8 i 28 do rozporządzenia w sprawie sprawozdawczości budżetowej,
    - 2) sprawozdania sporządzać rzetelnie i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym stosownie do § 9 ust. 1 rozporządzenia. Zgodnie z § 6 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia sprawozdania sporządzać na podstawie ewidencji księgowej. Kwoty w sprawozdaniach wykazywać zgodnie z ewidencją księgową, stosownie do § 9 ust. 2 rozporządzenia. Przestrzegając przepisów Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego stanowiącej załącznik nr 38 do rozporządzenia w sprawie sprawozdawczości budżetowej,
    - 3) przy sporządzaniu sprawozdań jednostkowych Rb-27ZZ z wykonania planu dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami przestrzegać przepisów rozdziału 2 Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego stanowiącej załącznik nr 38 do rozporządzenia w sprawie sprawozdawczości budżetowej, w szczególności zapewnić aby jednostki bezpośrednio realizujące zadania z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami, w sporządzanych sprawozdaniach jednostkowych Rb-27ZZ nie wypełniały kolumny „Dochody potrącone na rzecz jednostek samorządu terytorialnego”.
  5. Przy sporządzaniu sprawozdań w zakresie operacji finansowych przestrzegać przepisów rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 652), a w szczególności:
    - 1) w kwartalnym sprawozdaniu Rb-Z o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji oraz kwartalnym sprawozdaniu Rb-N o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych umieszczać nazwę oraz adres jednostki

- sprawozdawczej, zgodnie ze wzorem tych sprawozdań stanowiących załączniki do rozporządzenia;
- 2) w sprawozdaniu Rb-N o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych sporządzonym według stanu na koniec IV kwartału wykazywać należności zgodnie z przepisami rozdziału 2 Instrukcji sporządzania sprawozdań stanowiącej załącznik nr 8 do rozporządzenia, w szczególności:
    - a) w pozycjach: N3. „Gotówka i depozyty” i N3.2 „Depozyty na żądanie” wykazywać środki pieniężne stanowiące dochód roku, za który sporządzane jest sprawozdanie, które wpłynęły na rachunek budżetu w dniu 31.12.2024 r., a będą stanowiły wydatek kolejnego roku budżetowego, zgodnie z § 13 ust. 1 pkt 4 Instrukcji,
    - b) w sprawozdaniu wykazywać wartości nominalne należności, tj. wraz z podatkiem VAT należnym od czynności podlegających opodatkowaniu podatkiem od towarów i usług,
  6. Zapewnić aby sprawozdania budżetowe i sprawozdania w zakresie operacji finansowych podpisywał kierownik jednostki lub osoba przez niego wyraźnie do tego upoważniona, stosownie do art. 53 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1483, ze zm.).
  7. Zachować należyłą staranność przy ustalaniu wartości zamówienia. Wartość szacunkową zamówienia na usługi ustalać zgodnie z art. 35 ust. 1 i ust. 4 pkt 1 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1320, ze zm.) dokumentując czynności związane z ustaleniem wartości zamówienia. Umowy ramowe zwierać na czas oznaczony nie dłuższy niż 4 lata, mając na uwadze art. 311 ust. 2 w związku z art. 434 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych.
  8. Zapewnić nadzór i kontrolę nad systemem wymiaru, poboru i ewidencji dochodów z tytułu podatków. Przestrzegać przepisów prawa, w tym ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2025 r. poz. 111, ze zm.) oraz ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2025 r. poz. 707, ze zm.), a w szczególności:
    - 1) przy opodatkowaniu nieruchomości stanowiących współwłasność osób fizycznych (w tym również współmałżonków) uwzględniać zasadę, że nieruchomości te stanowią odrębny przedmiot opodatkowania, a obowiązek podatkowy od nieruchomości ciąży solidarnie na wszystkich współwłaścicielach co oznacza, że współwłaściciele należy opodatkować w drodze odrębnych decyzji wymiarowych, mając na uwadze m.in. przepisy art. 92 § 1 ustawy Ordynacja podatkowa i art. 3 ust. 1 i 4 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych,
    - 2) terminowo podejmować czynności zmierzających do zastosowania środków egzekucyjnych w stosunku do dłużników zgodnie z art. 6 § 1 i art. 15 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2025 r. poz. 132, ze zm.), w trybie i terminach określonych w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 23 lutego 2024 r. w sprawie postępowania wierzycieli należności pieniężnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 316),
    - 3) w przypadku niezłożenia przez zobowiązanych do tego podatników deklaracji podatkowych podejmować bez zbędnej zwłoki działania zgodnie z przepisami ustawy Ordynacja podatkowa, w szczególności zgodnie z art. 274a § 1 ustawy Ordynacja podatkowa organ podatkowy żądać złożenia wyjaśnień w sprawie przyczyn niezłożenia deklaracji lub wezwać do ich złożenia, jeżeli nie zostały złożone pomimo takiego obowiązku;

9. Przy dokonywaniu czynności prawnych mogących spowodować powstanie zobowiązań pieniężnych przedkładać odpowiednie dokumenty Skarbnikowi Gminy (głównemu księgowemu budżetu) lub osobie przez nie upoważnionej w celu kontrasygnaty, stosownie do przepisów art. 46 ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153, ze zm.).
10. Dokonać zmian w treści regulaminu wynagradzania pracowników Urzędu Miejskiego Trzcianki poprzez usunięcia postanowień przewidujących możliwość przyznania nagrody z okazji Dnia Samorządu Terytorialnego.
11. Nagrody pracownikowi samorządowemu, o którym mowa w art. 4 ust. 1 pkt 2 i 3, przyznawać za szczególne osiągnięcia w pracy zawodowej zgodnie z zapisami art. 36 ust. 6 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz.U. 2024, poz.1135).
12. Przy udzielaniu pracownikom urlopów wypoczynkowych przestrzegać przepisów dotyczących terminu wykorzystania urlopu, aby nie zachodziła potrzeba wypłaty ekwiwalentu. Pracownikowi samorządowemu udzielać urlopu w tym roku kalendarzowym, w którym uzyskał do niego prawo, stosownie do art. 43 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. z 2024 r., poz. 1135) w związku z art. 161 i art. 168 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz. U. z 2025 r. poz. 277, ze zm.). W przypadku niewykorzystania urlopu wypoczynkowego udzielać go najpóźniej do dnia 30 września następnego roku kalendarzowego po roku, w którym pracownik nabył do niego prawo. W przypadku zawierania kolejnej umowy o pracę bezpośrednio po rozwiązaniu lub wygaśnięciu poprzedniej umowy o pracę z pracownikiem, który nie wykorzystał przysługującego mu urlopu mając na uwadze art. 171 § 3 ustawy Kodeks pracy.
13. Każdą aktualizację planu postępowań o udzielenie zamówień zamieszczać na stronie internetowej zamawiającego, stosownie do art. 23 ust. 4 ustawy Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1320, ze zm.).
14. Zobowiązać pracownika merytorycznego do prowadzenia rejestru zamówień publicznych i rejestru umów zawartych w wyniku postępowań o udzielenie zamówień określonych w ustawie Prawo zamówień publicznych, zgodnie z regulacjami wewnętrznym w zakresie zamówień publicznych wynikającymi z regulaminu organizacyjnego i regulaminu udzielania zamówień publicznych.
15. Zapewnić przestrzeganie przepisów ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1320, ze zm.), a w szczególności wadzić zwracać niezwłocznie, nie później niż w terminie 7 dni od dnia wystąpienia okoliczności, o których mowa w art. 98 ust. 1 i ust. 2 ustawy.
16. Przy rozliczaniu dotacji podmiotowych udzielanych samorządowym instytucjom kultury przestrzegać zasad wynikających z uregulowań wewnętrznych zawartych w zarządzeniu w sprawie zasad i trybu udzielania i rozliczania dotacji podmiotowych z budżetu Gminy Trzcianka dla samorządowych instytucji kultury.
17. Zobowiązać właściwego merytorycznie pracownika do przedkładania Burmistrzowi lub innej upoważnionej osobie w celu zatwierdzenia dokumenty dotyczące rozliczenia udzielonych z budżetu Gminy dotacji. Zgodnie z przepisami art. 53 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2025 poz. 1483, ze zm.), kierownik jednostki samorządu

terytorialnego jest odpowiedzialny za całość gospodarki finansowej jednostki. Akceptacja rozliczenia, w zastępstwie kierownika jednostki, może dokonywać pracownik tej jednostki na podstawie imiennego upoważnienia lub wskazania w regulaminie organizacyjnym jednostki (art. 53 ust. 2 ustawy).

18. Zweryfikować i doprowadzić do zgodności z obowiązującymi przepisami prawa sposób prowadzenia gospodarki finansowej oraz ksiąg rachunkowych Urzędu w zakresie dotyczącym spraw związanych z zarządzaniem zasobem nieruchomości przez spółkę TTBS.
19. W decyzjach określających kwotę opłaty za przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności wskazywać właściwy termin uiszczenia opłaty tj.: 14 dni od dnia, w którym decyzja o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego w prawo własności stała się ostateczna zgodnie z art. 4 ust.2a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości (Dz. U. z 2024 r. poz. 900).
20. Opłatę, o której mowa w ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości (Dz. U. z 2024 r. poz. 900), rozkładać, na wniosek użytkownika wieczystego, na raty, na czas nie krótszy niż 10 lat i nie dłuższy niż 20 lat, chyba że wnioskodawca wystąpi o okres krótszy niż 10 lat.
21. Przy gospodarowaniu mieniem Gminy Trzcianka przestrzegać przepisów ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2024 r. poz. 1145, ze zm.) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 r. w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości (Dz. U. z 2021 r. poz. 2213), w szczególności w wykazach nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży oraz ogłoszeniach o przetargu zawierać opis nieruchomości, wymagany zapisem art. 35 ust. 2 pkt 5 ustawy o gospodarce nieruchomościami.
22. Egzekwować należne dochody z tytułu użytkowania wieczystego i najmu lokalu mieszkalnego. W stosunku do zalegających z uiszczeniem należności ze stosunków cywilnoprawnych wszczynać i prowadzić postępowanie zmierzające do ich wyegzekwowania, kierując do zalegających wezwania do zapłaty, a po bezskutecznym upływie terminu w nich określonego, rozważyć skierowanie sprawy na drogę postępowania sądowego. Nie dopuszczać do przedawnienia roszczeń z tytułu umów najmu i innych należności cywilnoprawnych. Zgodnie z art. 117 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. z 2025 r. poz. 1071, ze zm.) z zastrzeżeniem wyjątków przewidzianych w ustawie, roszczenia majątkowe ulegają przedawnieniu. Po upływie terminu przedawnienia, ten, przeciwko komu przysługuje roszczenie, może uchylić się od jego zaspokojenia, chyba, że zrzeka się korzystania z zarzutu przedawnienia. Zgodnie z art. 118 termin przedawnienia roszczeń okresowych wynosi trzy lata. Termin ten ogranicza pod względem czasowym dochodzenie roszczenia majątkowego, a skutkiem jego bezskutecznego upływu jest niemożność jego dochodzenia. Stosownie do art. 254 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1483, ze zm.), w toku wykonywania budżetu obowiązuje m.in. zasada, że ustalanie, pobieranie i odprowadzanie dochodów jednostki samorządu terytorialnego następuje na zasadach i w terminach wynikających z obowiązujących przepisów. Zgodnie z art. 42 ust. 5 ustawy, jednostki sektora finansów publicznych są obowiązane do ustalania przypadających im należności pieniężnych, w tym mających charakter cywilnoprawny, oraz terminowego

podejmowania w stosunku do zobowiązanych czynności zmierzających do wykonania zobowiązania.

23. Dla skuteczności czynności prawnych w zakresie gospodarowania mieniem gminy dokonywanych przez Wykonawców wyłonionych w drodze przetargu udzielać pełnomocnictw, a w przypadku ich braku działać zgodnie z treścią art. 102-105 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r Kodeks cywilny (Dz.U. z 2025 r., poz. 1071, ze zm.)
24. Zobowiązać kierowników jednostek organizacyjnych do przestrzegania przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1483, ze zm.) i rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 7 grudnia 2010 r. w sprawie sposobu prowadzenia gospodarki finansowej jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1718) przy opracowywaniu planów finansowych, a w szczególności egzekwować:
  - 1) sporządzanie projektów planów finansowych na podstawie przekazanej informacji o której mowa w art. 248 ust. 1 ustawy w terminie, o którym mowa w art. 248 ust. 2 ustawy o finansach publicznych,
  - 2) przedkładanie projektów planów Burmistrzowi Trzcianki, w terminie, o którym mowa w § 5 ust. 3 rozporządzenia w sprawie sposobu prowadzenia gospodarki finansowej jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych.

O sposobie realizacji wniosków pokontrolnych lub przyczynach ich niewykonania należy, zgodnie z art. 9 ust. 3 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, powiadomić Regionalną Izbę Obrachunkową w Poznaniu w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

Jednocześnie informuję, że stosownie do art. 9 ust. 3 i 4 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, do wniosków zawartych w wystąpieniu pokontrolnym przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń do Kolegium Izby. Zastrzeżenie składa właściwy organ jednostki kontrolowanej w terminie 14 dni od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego, za pośrednictwem Prezesa Izby. Podstawą zgłoszenia zastrzeżeń może być tylko zarzut naruszenia prawa poprzez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie. Bieg terminu, o którym mowa wyżej ulega zawieszeniu na czas rozpatrzenia zastrzeżenia w odniesieniu do wniosków pokontrolnych objętych zastrzeżeniem.

Grażyna Wróblewska

Prezes Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Poznaniu

Do wiadomości:
Rada Miejska Trzcianki